СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXIV СЪЕЗДИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ 8 апрель 1971 йил, пайшанба ◆ № 80 (14.950). ◆ Баҳоси 2 тийин.

Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида КПСС XXIV съезди ўз ишини давом эттирмоқда

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

7 апрелда Москвада, Кремлнинг Съездлар саройида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг навбатдаги XXIV съезди ўз ишини давом эттирди.

Съезд СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директивалари тўғрисидаги докладни муҳокама қилмоқда.

Эрталабки мажлисда СССР энергетика ва электрлаштириш министри П. С. НЕПОРОЖНИЙ, ВЦСПС секретари В. И. ПРОХОРОВ, И. А. Лихачев номидаги Москва автомобиль заводининг директори П. Д. БОРОДИН, РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, РСФСР Госплани раиси К. М. ГЕРАСИМОВ ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Делегатлар ва меҳмонлар томонидан қизғин кутиб олинган чет эл коммунистик, миллий демократик ва сўл социалистик партияларнинг вакиллари: Чили Социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий комиссиясининг аъзоси ЭРНАН дель КАНТО, Япония Коммунистик партияси Марказий Комитети Президиуми доимий бюросининг аъзоси ТОМИО НИСИДЗАВА, Гвинея ва Яшил Бурун ороллари мустақиллиги африкаликлар партиясининг Бош секретари АМИЛКАР КАБРАЛ ўртоқлар съездни табриклаб нутқ сўзладилар.

Шундан кейин СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директивалари тўғрисидаги доклад бўйича музокараларда СССР енгил саноат министри Н. Н. ТАРАСОВ, Москва областидаги «Коммунарка» давлат наслчилик заводининг директори А. Н. МОНАХОВА, КПСС Ёқутистон область комитетининг биринчи секретари Г. И. ЧИРЯЕВ ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Делегатлар ва меҳмонлар томонидан қизғин кутиб олинган чет эл коммунистик партияларининг вакиллари: Бельгия Коммунистик партиясининг Раиси МАРК ДРЮМО, Ливан Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари НИКОЛА ШАУИ ўртоқлар съездни табрикладилар.

Кечқурунги мажлисда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари тўғрисидаги докладни муҳокама қилиш давом эттирилди. Доклад юзасидан бўлган музокараларда СССР маориф министри М. А. ПРОКОФЬЕВ, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госпланининг раиси Н. К. БАЙБАКОВ, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг раиси Б. АШИМОВ ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Делегатлар ва меҳмонлар томонидан қизғин кутиб олинган чет эл коммунистик ва миллий демократик партияларининг вакиллари: Австрия Коммунистик партиясининг раиси ФРАНЦ МУРИ, Ироқ Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари АЗИЗ МУҲАММАД, Боливия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ХОРХЕ КОЛЛЕ, Исроил Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бош секретари МЕИР ВИЛЬНЕР, Кипр меҳнаткаш халқ прогрессив партиясининг бош секретари ЭЗЕКИАС ПАПАИОАННУ, Греция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари КОСТАС КОЛИЯННИС ўртоқлар съездни табриклаб нутқ сўзладилар.

Съезд СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасига таклиф қилинган тузатишлар ва қўшимчаларни қараб чиқиш учун комиссия сайлади.

7 апрель куни Москва шаҳрининг партия ташкилотларида коммунистик, миллий демократик ва сўл социалистик партияларнинг вакиллари: Цейлон Коммунистик партиясининг раиси С. А. ВИКРЕМАСИНГХЕ, Швеция коммунистлари сўл партиясининг секретари ТУРЕ ФОРШБЕРГ, Люксембург Коммунистик партиясининг раиси ДОМИНИК УРБАНИ, Финляндия ишчилари ва майда деҳқонлари социал-демократик иттифоқининг раиси УУНО НОКЕЛАЙНЕН, Сальвадор Коммунистик партияси Марказий Комитети сиёсий комиссиясининг ва секретариатининг аъзоси РАМИРО ГАРСИА, Танганьика африкаликлар миллий иттифоқи Марказий Комитетининг ва миллий ижроия комитетининг аъзоси ДАУДИ МВАКАВАГО, Иордания Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ФУОД НАССАР, Янги Зеландия социалистик бирлик партиясининг миллий секретари ЖОРЖ ЖЕКСОН, Австралия Коммунистик партиясининг миллий секретари ЛОРИ ААРОНЗ, Никарагуа Социалистик партияси Марказий Комитети сиёсий комиссиясининг ва ижроия секретариатининг аъзоси ФАВИО РИВЕРА, Гондурас Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари МАРИО МОРАЛЕС, Сан-Марино Коммунистик партияси бош секретарининг ўринбосари ва Сиёсий бюросининг аъзоси УМБЕРТО БАРУЛЛИ, Парагвай Коммунистик партияси делегациясининг бошлиғи, Мексика Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари АРНОЛЬДО МАРТИНЕС ВЕРДУГО, Туркия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ЯҚУБ ДЕМИР ўртоқлар нутқ сўзлаб, КПСС XXIV съездини табрикладилар.

* * *

Мамлакатнинг ҳамма жойларидан съезд номига минг-минглаб хат ва телеграммалар келиб турибди. Завод ва фабрикаларнинг, қурилишлар, колхозлар ва совхозларнинг коллективлари, Совет Армияси ва Флотининг жангчилари, илмий муассасалар ва ижодий ташкилотларнинг ходимлари, комсомоллар ва ёшлар КПСС XXIV съездига қизғин табрик ва қутловлар йўлламоқдалар, меҳнатдаги муваффақиятлар ва зафарлар тўғрисида рапорт бермоқдалар.

ВАТАН МУКОФОТИ

Селекция соҳасидаги ва кузги буғдойнинг янги серҳосил навларини яратишдаги ғоят катта хизматлари учун Краснодар қишлоқ хўжалик илмий-тадқиқот институтининг бўлим мудири, **Социалистик Меҳнат Қаҳрамони** академик Павел Пантелеймонович **Лукьяненко** СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан иккинчи марта **«Ўроқ ва Болға»** олтин медали билан мукофотланди.

(ТАСС).

«КОСМОС-405» ПАРВОЗДА

1971 йил 7 апрелда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-405» учирилди.

Йўлдошга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

ПАРТИЯ БИЛАН ҲАМИША БИРГА

БАРЧА СОВЕТ КИШИЛАРИ ҚАБИ РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ ҲАМ КПСС XXIV СЪЕЗДИНИ ЗЎР ЭЪТИБОР БИЛАН КУЗАТИБ БОРМОҚДАЛАР, ПАРТИЯМИЗНИНГ СИЁСАТИНИ ҚИЗҒИН МАЪҚУЛЛАБ, СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИНИНГ КУЧ-ҚУДРАТИНИ УЗЛАРИНИНГ ФИДОКОРОНА МЕҲНАТЛАРИ БИЛАН МУСТАҲКАМЛАМОҚДАЛАР.

КАТТА ИСТИҚБОЛЛАР

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг КПСС XXIV съездидаги докладида ҳамда ўртоқ А. Н. Косигиннинг тўққизинчи беш йиллик план директивалари ҳақидаги докладида мамлакат экономикасини ва маданиятини, шу жумладан қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш йўллари яққол кўрсатиб берилди.

Бизнинг ихтисослаштирилган «ВЛКСМ 50 йиллиги» номидаги шоликорлик совхозимизнинг истиқболи катта. Қўриқ ерларда ташкил этилган бу совхознинг 8 минг гектар ери бор. Тўққизинчи беш йиллик охирига қадар эса хўжаликнинг экин майдони икки баравар кўпайтирилади.

Ўртоқ Л. И. Брежнев съездда қилган докладида мамлакатда шоли етиштиришни беш йилликнинг охиригача 2 миллион тоннага етказиш вазифасини қўйди. Бу вазифани муваффақиятли амалга ошириш бизнинг фахрли бурчимиз. Совхоз меҳнатчилари буни яхши тушуниб, далаларда экиш олдидан қилинадиган ишларни тобора кенг авж олдирмоқдалар.

Қорақалпоғистон АССР Олий Советининг депутати Алексей Кан бригадасида экиш олдидан қилинаётган ишлар айниқса яхши ташкил этилмоқда. Бултур бу бригада 225 гектар шолипоянинг ҳар гектаридан пландаги 33 центнер ўрнига 59,1 центнер шоли олди. Бу йил бригада шолипоянинг ҳар бир гектаридан 60 центнерга етказиб шоли тўкмоқчи бўлиб турибди.

Хўжалигимиз меҳнатчилари халқ бахт-саодати тўғрисида қилинаётган ғамхўрликка жавобан тўққизинчи беш йилликнинг биринчи йилида 6050 тонна шоли етиштириш учун қарор қилдилар.

Назар ЗОИТОВ,
Қорақалпоғистон АССРнинг Нукус районидаги «ВЛКСМ 50 йиллиги» ихтисослаштирилган совхози партком секретари.

ЙИЛЛИК ПЛАН БАЖАРИЛДИ

КПСС XXIV съездини меҳнатда муносиб совғалар билан кутиб олишга аҳд қилган Жиззах районидаги Ҳамид Олимжон номли колхоз чорвадорлари 107 тонна гўшт топшириб, йиллик планни бир кварталда бажардилар. Колхозда гўшт тайёрлаш қизғин давом эттириляпти.

П. ТУРОБОВ,
Жиззах район партия комитети ходими.

ҚИЗҒИН МАЪҚУЛЛАМОҚДАЛАР

Тошкентдаги биринчи уйсозлик комбинатининг коллективи КПСС XXIV съезди ишлаб турган кунларда ишларни графикда белгиланган муддатдан олдин бажармоқда. Корхона ишчилари панеллар ишлаб чиқаришни кўпайтириб, республика пойтахтида уй-жой қурилиши ишларини тез суръатлар билан олиб боришни таъминламоқдалар.

Уйсозлар съезд материаллари билан танишиб, меҳнат активлигини янада кучайтириб юбордилар. Улар КПСС Марказий Комитетининг съездда ўртоқ Л. И. Брежнев қилган ҳисобот докладини қизғин маъқуллаб кутиб олишди.

Шу муносабат билан бўлган митингда мастер Э. Асадуллин сўзга чиқиб, бундай деди:

— Мамлакатимиздаги бунёдкорлик ишларининг кенг истиқболи съездда яққол кўрсатиб берилаётганлиги ҳаммамизни қувонтирмоқда ва руҳлантирмоқда. Партиямиз халқ фаровонлиги тўғрисида жуда катта ғамхўрлик қилаётганлиги, турмушимизни янада яхшилаш, коммунистик қурилиш суръатларини муттасил тезлаштириш учун ҳамма чораларни кўраётганлиги бизни хурсанд қилмоқда. Бу ғамхўрликка жавобан биз партиянинг янги топшириқларини муваффақиятли амалга оширмоқ учун барча зарур чораларни кўрамиз.

Митингда уйсозлар тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақани янада кенгайтиришга аҳд қилганликларини айтдилар.

(ЎзТАГ).

ЧОРВАДОРЛАР СОВҒАСИ

Шаҳрисабз районидаги Киров номли колхоз чорвадорлари партиямизнинг XXIV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш иштиёқида астойдил меҳнат қилиб, қувончли зафарларни қўлга киритмоқдалар. Хўжалик чорвадорлари давлатга пландаги 46,4 тонна ўрнига 47 тонна гўшт топшириб, тўққиз ойлик ишлаб чиқариш планини ошиғи билан уддаладилар. Колхоз беш ойлик сут топшириш планини ҳам бажарди.

Районнинг «Коммунизм», Ленин номли ва Энгельс номли колхозларида ҳам давлатга тўққиз ойлик гўшт топшириш плани ошиғи билан адо этилди.

Б. НОМОЗОВ.

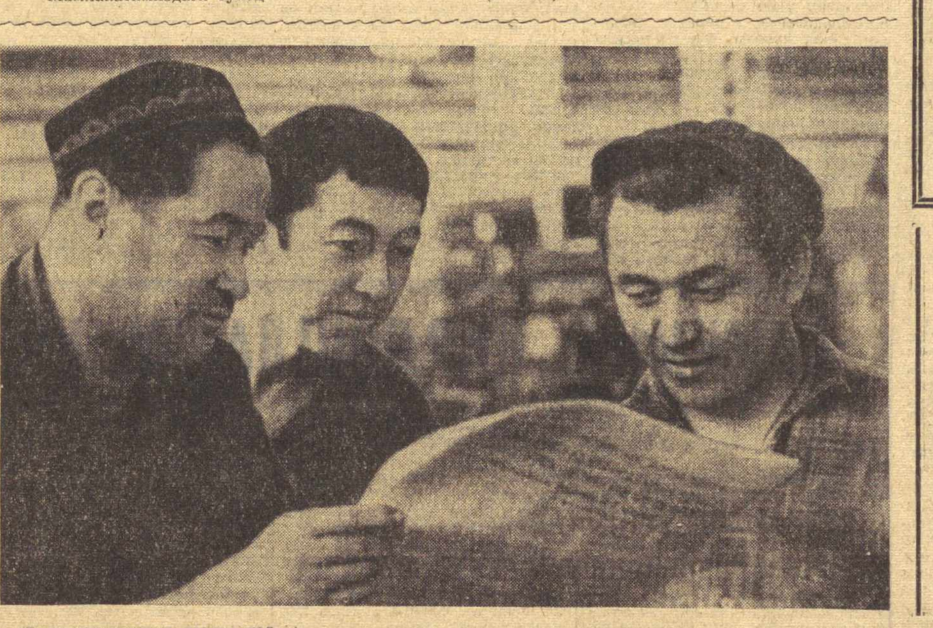

«Таштекстильмаш» заводи коллективи шу кунларда зарбдор вахтада туриб ишлаб, юксак кўрсаткичларни қўлга киритмоқдалар. Суратда: заводнинг илғор ишчиларидан (чапдан) С. Ҳикматуллаев, М. Хўжаев ва А. Шарифбоев ўртоқлар партия XXIV съезди материалларини қизиқиб ўрганмоқдалар.

А. Тўраев фотоси.

*

ПАРТИЯ НОМИНИ ДИЛГА ЖО ҚИЛИБ

Катта ва шонли воқеалар рўй берган кунларда Ленин музейи залларини келиб кўриш тошкентликларнинг анъанаси бўлиб қолди. Кремлда КПСС XXIV съезди ўз ишини давом эттираётган ҳозирги кунларда ҳам шаҳарнинг неча минглаб меҳнаткашлари музей залларига келишди. Улар бу ерда халқ бахт-саодати учун, севикли Ватанимизни яшнатиш учун қилаётган ҳамма ишлари туфайли Ленин партиясига самимий миннатдорчилик билдирдилар.

Пойтахтдаги Ленин райони меҳнаткашларининг вакиллари 7 апрелда В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалига келдилар. Меҳнат ветеранлари уларга бош бўлдилар. Булардан кўпининг кўксида қаҳрамонларнинг олтин юлдузлари, орден ва медаллар ярқираб турибди.

Райониинг донгдор кишилари тантанали вазиятда музейга абадий сақлаш учун китоб топширдилар. Бу китобда КПСС XXIV съезди шарафига эришилган муваффақиятлар тўғрисида ҳикоя қилинади. Ана шу эсдалик китобига ёзилиш ҳуқуқини олиш учун бошланган мусобақа бир неча ой давом этди. «Қизил тонг» тикувчилик фабрикаси, тепловоз-вагон ремонт заводи, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти, электрон техника заводи ва бошқа илғор корхоналарнинг коллективлари ана шу ҳуқуққа эга бўлдилар. Юксак социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажарган коллективлар ўзларининг рапортларини ҳам доимий сақлаш учун топширдилар.

Ленин музейи залларидан бирида митинг ўтказилди. Нотиқлар райоининг барча меҳнаткашлари партиянинг ленинча йўлини якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганликлари ҳақида, партиянинг иш ва планлари улуғворлиги тўғрисида, бу иш ва планлар ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети номидан қилган ҳисобот докладида, ўртоқ А. Н. Косигиннинг СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик плани юзасидан Директивалар тўғрисида қилган докладида ҳамда съезднинг бошқа материалларида ўзининг ёрқин ифодасини топганлиги ҳақида зўр иштиёқ билан гапирдилар. Митинг қатнашчилари жонажон партияни ишонтириб, райондаги корхоналар, қурилиш ва муассасаларнинг коллективлари КПСС XXIV съезди томонидан мамлакат олдига қўйилган янги масъулиятли вазифаларни муваффақиятли суратда амалга ошириш учун ҳамма ишларни қиладилар, дейишди. (ЎзТАГ).

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Шонли партиямизнинг XXIV съезди ўз ишини қизғин давом эттираётган шу кунларда Бухоро область Қоракўл райони меҳнаткашлари ажойиб ғалабани қўлга киритдилар. Район хўжаликларида тухум тайёрлаш ва давлатга топшириш йиллик плани муддатидан анча илгари ортиғи билан бажарилди. Тайёрлов пунктларига 1 миллион 360 минг 940 дона тухум етказиб берилди. Бу, йиллик планда кўзда тутилганидан 1,1 процент кўп демакдир.

КПСС XXIV съездига муносиб совға тайёрлаган қоракўлликлар пландан ташқари тухум сотишни давом эттирмоқдалар.

Ўзбекистон ССР областларида чигит ва маккажўхори экишнинг бориши тўғрисида 1971 йил 7 апрелга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — экилган чигит (минг гектар ҳисобида); учинчи стун — планнинг бажарилиш проценти, тўртинчи стун — экилган маккажўхори (минг гектар ҳисобида); бешинчи стун — планнинг бажарилиш проценти.

Тошкент	90,4	65,1	12,8	63,4
Сурхондарё	62,1	50,5	8,2	82,5
Андижон	87,7	47,6	9,3	83,8
Қашқадарё	36,4	34,8	6,9	69,5
Бухоро	42,5	27,6	8,7	83,7
Наманган	37,2	27,6	9,2	63,2
Сирдарё	77,4	27,3	10,2	55,8
Фарғона	30,4	15,9	5,9	33,5
Самарқанд	11,3	6,5	9,1	43,9
ҚҚ АССР	0,1	0,0	0,0	0,2
Хоразм	0,0	0,0	0,2	1,5
Республика бўйича:	475,5	27,8	80,5	50,7

ЭКИШ ИЛҒОРЛАРИ

ФАРҒОНА. Ўзбекистон районидаги Ғафур Ғулом номли колхознинг Юсуфжон Олимов бошлиқ бригадасида чигит экиш авж олдирилмоқда. Механизатор Йигитали Ғафуров ҳозиргача 30 гектар майдонга барака уруғи қадади. Бригадада чигит экиш яқин кунларда тугалланади.

А. УСМОНОВ.

* * *

СИРДАРЁ. Дўстлик районидаги Ленин номли совхозда чигит экиш бошланди. Бу ерга Бағдод районидаги «Москва» колхозидан келган коммунист Юсуфжон Исҳоқов бошлиқ бригада экишни кун сайин кучайтирмоқда. Шунингдек, Ленинград районидаги «Партия XX съезди» колхозидан яқиндагина чўлга келган эр-хотин механизаторлар Шерқўзи Абдуназаров ва Сайдинисо Шерқўзиевалар ҳам экишда ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишяпти.

М. ШАРИПОВ,
Р. ЕДГОРОВ.

* * *

САМАРҚАНД. Бонигул Умарқулова, Қувондиқ Эгамбердиев, Салим Муҳаммадиев ўртоқлар бошлиқ бригадалар Пайариқ районидаги Ленин номли колхозда биринчилар каторида чигит экишни бошлаб юборишди.

Оқдарё районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг Зубай Искандаров бошлиқ бригадаси ҳам чигит экишни тобора жадаллаштирмоқда.

Н. ҲОМИДОВ,
Р. ХУДОЙБЕРДИЕВ.

* * *

БУХОРО. «Ленинобод» колхози Шофиркон районидаги пешқадам хўжаликлар билан баравар чигит экишга киришган эди. Сайфулла Ражабов, Саттор Акромов, Раҳмон Қиличев сингари моҳир механизаторларнинг куч-ғайратлари туфайли ҳозиргача 800 гектар майдонга барака уруғи қадалди.

Шунингдек, Навоий районидаги Свердлов номли колхозда ҳам чигит экиш бошланди.

К. КАРИМОВ, У. ШАРОПОВ.

* * *

ҚАШҚАДАРЁ. Қамаши районидаги «Фарғона» совхозининг тўртинчи бўлимида маккажўхори экиш ниҳоясига етай деб қолди. Эшмамат Абдиев бошлиқ бригадада 40 гектар майдонга маккажўхори экилиб, бу соҳадаги топшириқ муваффақиятли бажарилди.

Қ. НОРЧАЕВ.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXIV СЪЕЗДИ

КРЕМЛДАГИ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА

6 АПРЕЛДАГИ МАЖЛИСЛАР

Партия XXIV съездининг делегатлари КПСС Марказий Комитетининг Марказий Комитет Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев қилган ҳисобот докладини, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг ҳисобот докладини юксак масъулият туйғулари билан, чуқур ва атрофлича муҳокама қилдилар. Съезд қатнашчилари партия билан мамлакатнинг ўтган йиллар мобайнидаги ҳаётини муфассал таҳлил қилдилар, белгиланаётган планларнинг улуғворлигини таъкидлаб ўтдилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг якунловчи нутқи мамлакатда ва чет элларда зўр қизиқиш уйғотди.

КПСС Марказий Комитетининг сиёсий йўли ва амалий фаолиятини, КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида баён этилган таклифлар ва хулосаларни съезд якдиллик билан маъқуллаганлиги партия сафларининг монолит бирлигини янги куч билан намойиш қилиб кўрсатди. XXIV съезднинг КПСС Марказий Комитети ҳисобот доклади юзасидан қабул қилган қарори Марказий Комитет билан унинг Сиёсий бюросининг ленинча йўлини бутун партия, бутун совет халқи қизғин қўллаб-қувватлаётганлигини ифодалади.

Жаҳон жамоатчилиги съезд ишини эътибор бериб кузатиб турибди. Чет элларда билдирилаётган жуда кўп фикрларда съезднинг улкан халқаро аҳамияти таъкидланмоқда.

6 апрель эрталаб соат 10 да ўртоқ **Д. А. Кунаев** раислигида навбатдаги мажлис очилди.

Делегатлар съезд кун тартибидаги учинчи масалани қараб чиқишга ўтдилар.

Съезд делегатлари ва меҳмонлари томонидан самимий кутиб олинган СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ **А. Н. Косигин** СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971 — 1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съездининг Директивалари тўғрисида доклад қилди.

Ўртоқ А. Н. Косигин доклади зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

Кечқурунги мажлисда съезд СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари тўғрисидаги докладни муҳокама қилишга киришди. Раислик қилувчи ўртоқ Д. А. Кунаев Украина ССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ **В. В. Шчербицкийга** сўз берди.

Бу ерда, ленинчи коммунистларнинг мана шу мўътабар анжуманида, деди у, биз партиямиз билан халқимизнинг ўтган беш йиллик мобайнида қилган самарали ишларининг ва мамлакатни янада ривожлантириш истиқболларининг бутун улуғворлигини зўр куч билан ҳис қилдик. Партиямиз янада жипслашганлиги, чиниққанлиги ва коммунистик қурилишнинг янги тажрибаси билан бойиганлиги алоҳида мамнуният туйғусини уйғотди. Партиямиз ўзининг ҳамма ишлари билан ўз халқига, марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализмининг буюк ғояларига чексиз содиқ эканлигини яна бир марта исбот қилди.

Украина меҳнаткашлари, деди сўзини давом эттириб нотиқ, улуғ Ватанимизнинг барча халқлари билан биргаликда ўтган беш йиллик мобайнида коммунизм моддий-техника базасини барпо этишда янги марраларга эришдилар. КПСС XXIII съездининг Директиваларида белгиланган ҳамма асосий иқтисодий ва социал кўрсаткичлар муваффақиятли бажарилди.

Нотиқ Совет Украинаси ишчилари, колхозчилари, зиёлилари мамлакат экономикасини ривожлантиришга қўшган катта ҳиссани таъкидлаб, жамиятимизнинг сиёсий ва ғоявий бирлиги, барча миллатлар ва элатларнинг қардошлиги ҳамда дўстлиги умуман Совет давлати ва алоҳида ҳар бир республика эришган ҳамма муваффақиятларнинг асоси эканлигини айтди.

Ўртоқ В. В. Шчербицкий айтдики, мамлакат экономикасини янада ривожлантириш ва халқнинг турмуш даражасини анча оширишнинг партия Марказий Комитети раҳбарлигида ишлаб чиқилган илмий асосланган программаси ҳамма жойда тўла маъқулланди ва қўллаб-қувватланди. Бу программа мамлакатнинг жуда катта иқтисодий потенциалига, унинг битмас-туганмас ресурслари ва имкониятларига асосланади, бу программа конкрет ҳисоб-китобларга асосланган, халқнинг туб манфаатларини ифодалайди, зотан унинг реал ва ҳаётий эканлиги боиси ҳам ана шундан иборат.

Директивалар лойиҳасида ҳамма иттифоқдош республикаларнинг халқ хўжалигини ишлаб чиқарувчи кучларни энг рационал жойлаштиришга мувофиқ равишда планли ва пропорционал ривожлантириш кўзда тутилганлиги унинг муҳим хусусиятидир.

Янги беш йиллик, деди ўртоқ В. В. Шчербицкий, Украина олдида ҳам кенг истиқболлар очиб беради. Саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини, меҳнат унумдорлигини юксак суръатлар билан ўстириш кўзда тутилган, капитал қурилишнинг жуда катта программаси белгиланган. Саноат жиҳатдан Украина бундан буён ҳам Совет Иттифоқининг муҳим ёқилғи-энергетика, металлургия, химия ва машинасозлик базаларидан бири сифатида ривожлана беради. Енгил саноат, озиқ-овқат саноати ва маҳаллий саноат анча ривож топади, бу эса халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни жиддий равишда кўпайтириш ва уларнинг сифатини ошириш имконини беради. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаштириш асосида қишлоқ хўжалиги ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажмини 20 процент ошириш белгиланмоқда. Саноатни ривожлантиришга ажратиладиган капитал маблағларнинг учдан икки қисми корхоналарни реконструкция қилишга ва техника билан қайта қуроллантиришга сарф қилинади, бу эса шу корхоналар ишининг иқтисодий самарадорлигини анча оширади ва меҳнат шароитини яхшилайди.

Бутун мамлакатда бўлгани каби республикада ҳам уй-жой ва маданий-маиший қурилиш катта миқёсларда амалга оширилади. Соғлиқни сақлаш, маориф, маиший хизмат, коммунал хўжаликни янада ривожлантириш юзасидан муҳим тадбирлар белгиланди.

Бу — катта ва масъулиятли вазифалар, деди ўртоқ В. В. Шчербицкий. Бу вазифаларни ҳал этиш учун бутун ишимизнинг савиясини янада ошириш, партия, совет, хўжалик органларининг ҳамма куч-ғайратини сафарбар қилиш, бутун халқимиз зўр ғайрат билан ижодий меҳнат қилиши керак бўлади. Ҳозир республикада беш йиллик планни бажариш учун зарур бўлган шарт-шароитларни беш йилликнинг биринчи йилидаёқ муҳайё қилиб қўйиш йўлида конкрет тадбирлар ишлаб чиқилмоқда. Республика халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари яхши ишлаётганлигини биринчи квартал якунлари кўрсатиб турибди. Бу тармоқлар ўзларининг съезд олди социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар. Ана шунга асосланиб республика олдига қўйилган вазифаларни Украина меҳнаткашлари ҳеч сўзсиз уддалайдилар деб партия XXIV съездини ишонтира оламиз.

Украина Коммунистик партияси делегатлари номидан ўртоқ В. В. Шчербицкий СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари лойиҳасини тасдиқлашни таклиф қилди. Украина коммунистлари, бутун украин халқи, деди у, партиянинг ленинчи Марказий Комитети раҳбарлигида КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун, янги беш йиллик режаларини муваффақиятли бажариш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қилишга шай бўлиб турибдилар.

Ленинграддаги Киров заводининг пардозловчиси ўртоқ **Е. И. Лебедев** сўзга чиқади. Ўртоқ Л. И. Брежнев ўз докладида ишчиларнинг ролига юксак баҳо берди, деди делегат. Бундай баҳо бизга ифтихор туйғусини ва зўр масъулият ҳисларини бахш этади. Биз, ишчилар тағин ҳам зўр ғайрат билан, тағин ҳам зўр ижодий жўшқинлик билан меҳнат қилишга тайёрмиз. Қатъий қилиб айтаманки, ишончни оқлаймиз! Бу гапни мен Киров заводидаги беш ярим минг коммунист номидан, барча путиловчилар, обуховчилар номидан, Виборг ва Петроград даҳаларининг, Нарва ва Москва заставаларининг меҳнаткашлари номидан, Питер пролетариатининг революцион ва меҳнат анъаналарини муқаддас сақлаётган ҳамма кишилар номидан айтаётирман.

Нотиқ Киров заводини тубдан реконструкция қилиш соҳасида ўтган беш йиллик мобайнида қилинган ишларни батафсил гапириб берди.

Меҳнат унумдорлигини доимо ошириш — бойлигимизнинг асосий манбаидир, деб таъкидлайди у. Биз, ишчиларни, масалан, станоклардан тўғри фойдаланиш проблемаси жуда қизиқтираётганлигининг боиси ҳам ана шу. Ўз фикрини равшан тушунтирмоқ учун делегат шундай бир мисолни келтиради: Ишга келганимиздан кейин, дейди у, мен ўзимнинг янги замонавий станогимда иш бошлайман, қўшним эса умрини яшаб бўлган, маънавий эскирган станок ёнида ишлай бошлайди. Ишлаб бўлиб, кечқурун ҳисоблаб кўрсак, мен ёнимдаги ишчига қараганда икки ярим баравар кўп иш қилган бўламан. Заводимиз ишчилари, айниқса станокда ишлайдиган ишчилар эскирган машина-ускуналардан қутулиш керак, уларни янгилари билан алмаштириш лозим деган гапни неча марталаб айтишди, деди ўртоқ Е. И. Лебедев. Эски станокларнинг ҳаммасини таг-туби билан дарров йўқотиб, уларнинг ўрнига янгиларини беришнинг иложи йўқлигини тушунамиз, албатта. Лекин, менимча, янги машина-ускуналарни малакали кадрлари бўлган заводларга кўпроқ юбориш керак.

Делегат ёш ишчилар тайёрлаш масаласига батафсил тўхталди. Ленинградда, деб таъкидлади у, устоз ишчилар, ёшларнинг отахонлари бўлиш тажрибаси кенг оммалашди. Ўртоқ Е. И. Лебедев ишчиларни маънавий рағбатлантиришга кўпроқ эътибор беришни таклиф қилади.

Саратов область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **А. И. Шибаев** ўз нутқида шуни айтдики, Саратов делегацияси областнинг барча коммунистлари ва меҳнаткашлари номидан съезднинг янги беш йилликка мўлжалланган Директивалари лойиҳасини тўла-тўкис маъқуллайди.

Тўққизинчи беш йиллик марралари халқ хўжалиги ҳамма тармоқларидаги ишлар ҳолатини таҳлил қилиш асосида ишлаб чиқилган, ўтган йилларда эришилган меҳнат муваффақиятлари ҳисобга олинган.

Сўнгра ўртоқ А. И. Шибаев Саратов область меҳнатчиларининг ўтган беш йилликдаги муваффақиятлари тўғрисида, техника тараққиётини белгилаб берувчи тармоқлар: энергетика, машинасозлик, приборсозлик, нефтни қайта ишлаш, химия саноати ва қурилиш индустрияси илдам суръатлар билан ривожланиб, маҳсулот ишлаб чиқаришни бир ярим-икки баравар кўпайтирганлиги ҳақида гапирди.

Янги беш йиллик, деди сўзини давом эттириб нотиқ, область халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини ривожлантиришда муҳим қадам бўлади. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг ўзи 1960 йилда ишлаб чиқарилган бутун маҳсулот миқдоридан ортиқ бўлишини айтиш кифоя.

Маҳсулотнинг сифати область партия ташкилотининг доимо диққат марказида турган энг катта масалаларидан биридир. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг ҳисобот докладида бу вазифа — умумдавлат, умумхалқ вазифаси эканлиги ва уни ҳамманинг куч-ғайрати билан ҳал этиш кераклиги алоҳида таъкидлаб ўтилди. Маҳсулот сифатини яхшилаш — ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг ҳал қилувчи омилларидан биридир. КПСС Марказий Комитети маҳсулот сифатини ошириш юзасидан Саратов машинасозлик заводлари ишлаб чиққан тадбирлар системасини маъқуллади ва бу системани янада такомиллаштириш юзасидан тавсиялар берди. Ҳозир бу система машинасозлик саноатидагина эмас, шу билан бирга химия, озиқ-овқат, енгил саноатда, энергетика, транспорт, алоқа корхоналарида, лойиҳа ва илмий тадқиқот институтларида ҳам қўлланилмоқда. Система жорий этилган корхоналарда маҳсулотнинг 95-99 проценти биринчи тақдим этишнинг ўзидаёқ қабул қилинмоқда.

Ишлаб чиқаришни янги техника асосида бундан буён қайта қуроллантириш, автоматлаштириш ва механизация савиясини ошириш ҳам сифат проблемаси билан узвий равишда боғлангандир: техника революцияси гуркираб авж олаётган асрда ана шу масалаларни техника жиҳатидан чуқур ишлаб чиқмай туриб юқори сифатли маҳсулот яратиш қийин. Шу сабабли Директивалар лойиҳасида асосий фондларни янгилаш, станок паркини структурасини такомиллаштириш юзасидан, ягона техника сиёсатини амалга оширишда стандартларнинг ролини кучайтириш юзасидан белгиланган конкрет тадбирларни мутлақо тўғри деб ҳисоблаймиз.

КПСС XXIV съезди, деди пировардида ўртоқ А. И. Шибаев, партиямиз билан халқимизнинг коммунизм қуриш программасини амалга ошириш йўлидаги курашига янги улкан ҳисса бўлиб қўшилади. Саратов области коммунистлари ва барча меҳнаткашлари ленинча бош йўлга бундан буён ҳам оғишмай амал қила берадилар ва партия Марказий Комитети раҳбарлигида КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қиладилар.

Делегатлар билан меҳмонлар томонидан самимий кутиб олинган Герман Коммунистик партиясининг раиси ўртоқ **Курт Бахман** Герман Коммунистик партиясидан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съездига қардошлик саломи топширди.

Сизнинг съездингиз, деди нотиқ, коммунизм йўлида совет халқи катта муваффақиятларга эришганлигидан далолат беради. У социалистик системанинг афзаллигига бўлган ишончни мустаҳкамлайди. У биз учун давримизнинг туб проблемаларини ва келажакда инсоният олдига қўйиладиган вазифаларни Маркс, Энгельс, Ленин таълимоти асосидагина ҳал этиш ва бажариш мумкинлигининг ёрқин исботидир.

Герман Коммунистик партияси билан Совет Иттифоқи Коммунистик партиясини яқин бирдамлик алоқалари боғлаб турибди. Бизнинг партиямиз нисбатан ёш бўлса ҳам, кўпгина йирик корхоналарда ва катта шаҳарларда таъсирли омил бўлиб қолмоқда. Иш ҳақини ошириш учун олиб борилган кураш, ишчилар, деҳқонлар ва ёшларнинг сиёсий, социал ва маданий талабларини қўллаб-қувватлаш юзасидан ўтказилган забастовкалар, жуда кўп чиқишлар, янги нацизмга қарши ҳаракатлар, АҚШнинг Ҳинди-Хитойдаги агрессиясига қарши уюштирилган антиимпериалистик намойишлар, Москва ва Варшавада тузилган шартномаларнинг ратификация қилиниши учун, Европа хавфсизлиги учун ва ГДРнинг халқаро ҳуқуқ асосида эътироф қилиниши учун олиб борилган кампания давомида бу нарса исбот этилди.

Германия Федератив Республикасида, деди сўзини давом эттириб ўртоқ Курт Бахман, синфлар ўртасидаги сиёсий ва социал зиддиятлар кескинлашиб бормоқда. ГФР билан СССР ўртасидаги шартнома атрофида бошланган кураш қизиб бормоқда. Шу шартнома имзоланганлиги учун биз, коммунистлар КПСС билан Совет Иттифоқи ҳукуматидан миннатдормиз.

Нотиқ шуни таъкидладики, Герман Коммунистик партияси социал ва сиёсий жанглар давомида ишчилар синфининг революцион партияси сифатида изчил ҳаракат қилаётганлиги учун ҳам ишчилар билан ёшлар орасидаги унинг обрўйи мустаҳкамланиб ва кенгайиб бормоқда. Унинг меҳнаткашларнинг кундалик манфаатлари йўлидаги ҳаракатлари жамиятни тубдан ўзгартириш учун ва социалистик истиқбол учун кураш билан қўшиб олиб борилмоқда. Герман Коммунистик партияси Маркс, Энгельс, Ленин таълимоти асосидаги ўз сиёсати ва амалий фаолиятини бундан буён ҳам амалга ошира беради. Партиямиз пролетар интернационализмига содиқ бўлиб қолади, ўнг ва «сўл» оппортунизмга қарши изчиллик билан кураша беради.

Герман Коммунистик партиясининг раиси ўз нутқининг охирида бундай деди: Биз ишчилар синфининг ва аввало ёшларнинг Совет Иттифоқига, ГДРга ва бошқа социалистик давлатларга синфий муносабатини шакллантиришга интилмоқдамиз. Герман Коммунистик партияси Эрнст Тельманнинг Совет Иттифоқига ижобий муносабат ҳар бир ҳақиқий коммунистнинг мезони бўлади, деган сўзларига амал қилмоқдамиз.

Қарсаклар билан кутиб олинган Перу Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бош секретари ўртоқ **Хорхе дель Прадо** КПСС XXIV съездини табриклади. Совет Иттифоқининг ажойиб ғалабалари ва унинг халқаро сиёсати туфайли, деди у, тинчлик, социализм ва миллий озодлик лагери мустаҳкамланиб бораётган бир вақтда капиталистик системанинг асосий раҳбар кучи ва халқлар жандарми бўлган Америка империализми Вьетнамда, Лаос ва Камбоджада оғир мағлубиятларга учрамоқда. Америка империализми ўз мамлакатида ҳам халқнинг Ҳинди-Хитойдаги урушга ва иркий камситишга кўрсатаётган қаршилигига дуч келмоқда.

Совет Иттифоқи ўтказаётган ва унинг енгилмас мудофаа қудрати ҳамда агрессияга қарши курашаётган халқларни қатъий қўллаб-қувватлаши билан қўшиб олиб борилаётган ленинча тинч-тотув яшаш сиёсати Американинг атом фалокати хавфини туғдираётган уруш оловини ёқувчилик сиёсатига қарама-қарши бўлиб турибди.

Кейинги ўн йил воқеалари, деди нотиқ, қитъамиз учун чуқур аҳамиятга эга бўлди. Латин Америкасидаги антиимпериалистик ҳаракат муҳим ғалабалар қозонди. Кубада революция ғолиб чиқиб, социализм қуришга киришилганидан кейин Чили, Перу ва Боливияда революцион жараён авж олиб кетди.

Мустақиллик йўлидаги ҳаракат давомида, деди ўртоқ Хорхе дель Прадо, дунё халқларининг биз билан бирдамлиги, айниқса Совет Иттифоқи бошчилигидаги социалистик лагерь халқларининг, шунингдек Латин Америкаси халқларининг бирдамлиги нақадар бебаҳо эканлигини сезиб турибмиз.

Шу минбарда туриб, деди нотиқ, 1970 йил майида Перуда содир бўлган зилзиладан зарар кўрган кишиларга ёрдам беришга ва вайрон бўлган шаҳарларни қайта тиклашга Совет Иттифоқи жуда катта ҳисса қўшганлиги учун Перу Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Перунинг барча коммунистлари номидан қизғин миннатдорчилик билдирмоқчиман.

Ўртоқ Л. И. Брежнев докладида чуқур анализ қилиб берилган халқаро воқеаларнинг бориши ва Латин Америкасининг ўз тажрибаси, шу жумладан Перунинг тажрибаси коммунистик ва ишчи партиялар 1969 йилги Москва кенгашининг хулосалари тўғрилигини яна тасдиқламоқда, деди пировардида ўртоқ Хорхе дель Прадо. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси изчиллик билан амал қилаётган ленинча йўл, халқаро коммунистик ҳаракатнинг бирлиги социализм ва миллий озодлик кучлари ғалабаларининг гарантияси эканлигини шу тажриба кўрсатиб турибди.

Испания Коммунистик партиясининг раиси ўртоқ **Долорес Ибаррурини** делегатлар қизғин кутиб олишди ва у табрик сўзлари билан съездга мурожаат қилди. Совет Иттифоқига келиш ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг съездида ҳозир бўлиш, деди у, ҳар қандай мамлакатдаги ҳар бир коммунист учун, ҳар бир тараққийпарвар киши учун ғоят тўлқинлантирадиган ва ибратли воқеадир. Мана шунинг ўзи ўз мамлакатида қандай қийин ва оғир шароитда иш олиб бормасин, демократия ва социализм учун курашда унинг кучига-куч қўшади ва ишончини орттиради.

Ўртоқ Долорес Ибаррури франкочилар диктатурасига қарши, демократик тузум ўрнатиш учун олиб борилаётган курашда Испания Коммунистик партиясининг тактикаси ва стратегиясига доир баъзи масалаларга тўхталиб ўтди.

Мамлакатимиздаги аҳволга танқидий назар билан қарасак, деди нотиқ, ўтган йилнинг декабрь ойида бир группа ёш баскларга қарши ўтказилган фожиона суд натижасида юзага қалқиб чиққан янги ёки пинҳоний равишда давом этиб келган ҳодисаларга дуч келамиз. Бу ҳодисалар ҳатто франкочилар армиясида ҳам Ватанимиз учун умид баҳоридан дарак берувчи эрувгарчилик , бошланганлигини кўрсатиб турибди.

Кечагина франкизмнинг таянчи бўлиб турган, ҳозирги кунда эса диктатурага қарши эканликларини айтаётган барча буржуа кучларининг франкочилик режимидан чекиниши кучайиб бораётганлиги жуда аниқ намоён бўлмоқда.

Нотиқ уқтириб айтдики, асосан қаҳрамон ишчилар синфининг франкочилик режимига қарши кураши Испанияда рўй бераётган ўзгаришларни белгилаб берувчи омил бўлиб қолди.

Мана шу ғоят ижобий омиллар билан бир қаторда салбий омиллар ҳам борки, бунга етарли равишда эътибор бермаслик ярамайди. Испания территориясининг стратегик пунктларида жойлаштирилган ва Совет Иттифоқига, испан халқига қарши қаратилган Америка базалари мана шундай салбий омилдир. Франко Испаниянинг азалги душмани бўлган Қўшма Штатларга бериб қўйган шу базалардан ички ва сиёсий тазйиқ ўтказиш воситаси тариқасида фойдаланилмоқда. Лекин айни вақтда мана шу ҳолат халқнинг миллий мустақилликка, мамлакат суверенитетига интилишини кучайтиришга ниҳоят даражада ёрдам бермоқда.

Нотиқ бутун дунёдаги дўстларнинг ҳаммасига мурожаат қилиб, уларни франкочиликка қарши курашаётган ва диктатура таъқиб қилаётган кучларнинг ҳаммаси билан бирдам бўлишга чақирди.

Ўртоқ Долорес Ибаррури Испания Коммунистик партияси ва бутун испан халқи номидан гапириб, Америка империализмининг разил ва шармандали агрессиясига қарши мисли кўрилмаган қаҳрамонлик билан кураш олиб бораётган Вьетнам, Лаос ва Камбоджанинг қардош халқларига жанговар бирдамлик ҳисларини изҳор қилди.

Пировардида нотиқ бундай деди: ўзимизнинг демократик бирлик сиёсатимизни таъкидлаш билан бирга совет халқи ва унинг Коммунистик партияси билан — В. И. Ленин партияси билан қардошларча дўст эканлигимизни самимиятдан очиқ айтмоқдамиз. Биз инсониятга коммунизм йўлини очиб берган Октябрь революцияси партияси билан, социализм қуриш партияси билан, гитлеризм устидан ғалаба қозонган партия билан қардошларча дўстмиз. Биз ўртоқ Л. И. Брежнев докладида совет халқи олдига қўйилган жуда катта вазифаларни ҳал этишда бу партияга янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Съезд делегатлари ва меҳмонлари қизғин кутиб олган Дания Коммунистик партиясининг раиси ўртоқ **К. Есперсен** КПСС XXIV съездини, Совет Иттифоқининг барча коммунистларини, совет халқини қардошларча қизғин табриклади. КПСС раҳбарлигида, деди у, Совет Иттифоқи коммунистик қурилишда жуда катта муваффақиятларга эришди ва тинчлик, тараққиёт ҳамда социализм учун курашда бутун инсониятга янги имкониятлар ва истиқболлар очиб берди. Шунинг учун ҳам Совет Иттифоқига муносабат аввалгидек ҳозир ҳам империализмга қарши, халқлар мустақиллиги учун, Маркс-Ленин таълимотида мужассамлашган энг инсоний ва одилона ғоялар учун ҳақиқатан курашаётган кишиларнинг ҳаммаси учун асосий мезон бўлиб қолмоқда.

АҚШнинг империалист кучлари бош бўлиб турган империализм билан социализм ўртасидаги синфий кураш кескинлашган шароитда бизнинг синфий душманларимиз социализм дунёсига қутуриб ҳужум қилмоқдалар ва коммунистик ҳаракат сафини бузишга интилмоқдалар. Бу курашда улар антисоветизмга таянмоқдалар, ёлғонлар ишлатиш ва тазйиқ ўтказиш йўли билан баъзи коммунистик партияларнинг сафларини бузишга ҳаракат қилмоқдалар. Афсуски, Хитой Компартиясининг раҳбарлари уларнинг мана шу уринишларини қўллаб-қувватламоқдалар. Бироқ ўнг оппортунизмнинг ҳам, «сўл» оппортунизмнинг ҳам ҳужумлари муқаррар барбод бўлади. Буни коммунистик ва ишчи партияларнинг Москвада 1969 йилда бўлиб ўтган халқаро Кенгаши очиқ кўрсатди. Жаҳон коммунистик ҳаракатининг бутун ривожланиши ҳам бунга далил бўлмоқда.

Антиимпериалистик кураш кучайиб кетганлиги Америка агрессорларининг Ҳинди-Хитойдаги планларининг барбод бўлишига олиб келди. Латин Америкасидаги прогрессив кучларнинг позицияси мустаҳкамланмоқда. Африка халқларининг эски ва янги мустамлакачиликка қарши кураши кучайиб бормоқда.

Европа қитъасида ҳам империализмнинг ҳарбий, сиёсий ва иқтисодий блоклари қарши халқлар кураши активлашмоқда. Европа халқлари ўз миллий мустақиллиги ва суверенитетлари учун, Европадаги барча давлатларнинг тенг ҳуқуқлилик асосида ҳамкорлик қилиши учун курашмоқдалар. Европадаги хавфсизлик масалаларига бағишлаб, Умумевропа кенгашини чақириш мана шундай вазиятда ҳар қачонгидан кўра ҳам актуал вазифа бўлиб қолди.

Данияда, деб давом қилди нотиқ, мамлакатнинг НАТОда иштирок қилишига қарши, Дания ҳукуматининг мамлакатни «умумий бозор»га тортишга уринаётганлигига қарши ҳаракатлар кучайиб бормоқда, чунки Даниянинг «умумий бозор»да қатнашуви мамлакатдаги миллий мустақилликнинг қолган-қутганларини ҳам хавф остида қолдириб қўйган бўлур эди. Илгари бу курашда бизнинг партиямиз ёлғиз ўзи қатнашиб келган бўлса, эндиликда мамлакатда кенг халқ ҳаракати авж олмоқда. Даниянинг империалистик блоклар билан боғланмаган мустақил ташқи сиёсатига олиб борадиган йўл бетарафлик ва қуролсизланиш йўли эканлигини, шунинг учун эса Совет Иттифоқи билан ва бошқа социалистик мамлакатлар билан алоқаларини кенгайтириш ҳамда дўстликни мустаҳкамлаш зарурлигини бизнинг партиямиз яққол исботлаб берди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг докладида, деди пировардида ўртоқ К. Есперсен, тинчлик ва халқаро ҳамкорлик қилиш учун кураш программаси ўртага ташланди, экономикани ривожлантиришнинг ва халқ фаровонлигини оширишнинг, социалистик демократияни янада ривожлантиришнинг жуда катта истиқболлари кўрсатиб берилди. Буларнинг ҳаммаси Совет Иттифоқида коммунизм қуришнинг сифат жиҳатидан янги босқичи бошланганлигидан далолат беради. Сизнинг план ва қарорларингиз чинакам демократия, тинчлик ва социал тараққиёт учун курашга ёрдам беради.

Сурия Араб Социалистик уйғониш партияси раҳбарлигининг аъзоси ўртоқ **Муҳаммад Жобир Бажбужни** съезд қизғин қарсаклар билан кутиб олди ва у съездни табриклаб нутқ сўзлади.

Бутун прогрессив инсониятнинг диққат-эътибори, деди у, ҳозирги вақтда сизларнинг съездингизга қаратилган. Бу съезд тараққиёт кучларини, бутун жаҳон озодлик ва революцион ҳаракатини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Нотиқ уқтириб айтдики, АҚШ империалистлари бошчилик қилаётган халқаро империализм Исроил агрессорларини қўллаб-қувватлаш ва Исроил оккупация қилиб олган араб территорияларини қўлдан бермаслик учун мумкин бўлган ҳамма чораларни кўрмоқда. Империализм Вьетнамдаги урушни кучайтирмоқда ва бу урушни Лаос билан Камбоджа территориясига кўчирмоқда.

Биз араблар тинчликсевар халқмиз, деди ўртоқ Муҳаммад Жобир Бажбуж, араб халқи эркинликни қадрлайди ва ҳимоя қилади. Шу сабабли у ўз қўлида бўлган барча моддий, маънавий ва жанговар воситаларни ишга солиб, ўз еринибаўз мустақиллигини ҳимоя қилишга маҳкам бел боғлаган. Бу курашда уни бутун дунёнинг тинчликсевар ва эркесевар кучлари қўллаб-қувватламоқда.

Совет Иттифоқи хайрихоҳлик қилиб, мадад ва ёрдам бериб турганлиги империализмга, мустамлакачиликка ва сионизмга қарши араб халқи олиб бораётган курашнинг ғалаба қозониши учун муҳим омилдир. Мамлакат ичида социалистик ўзгаришлар қилиш йўлида олға боришимизга, шунингдек четдан бўлаётган агрессияга дадил қаршилик кўрсатишимизга Совет Иттифоқи ёрдам бериб турибди, деди нотиқ. Империалистик монополияларнинг иштирокисиз ўз кучимиз билан нефть қазиб чиқаришни ташкил этишимизга Совет Иттифоқи ёрдам қилди. Бу эса мамлакатдаги империалистик ҳукмронликнинг энг муҳим омилини тугатишимизга имконият берди.

Фрот дарёсида жуда катта тўғон қуришда ҳам Совет Иттифоқи бизга ёрдамлашмоқда. Бу тўғон, деди нотиқ, 600 минг гектардан кўпроқ ерни суғоришимизга ёрдам беради.

Сўнгра ўртоқ Муҳаммад Жобир Бажбуж бундай деди: Бизнинг партиямиз араблар бирлигига ишонади. Бу миллатчиликка ва шовинизмга асосланган ишонч эмас, бу ишонч бошқа ҳеч кимга қарши қаратилган ишонч эмас, балки бутун араб миллатининг манфаатларига, эркинлик ва тинчликка интилаётган барча халқларнинг манфаатларига хизмат қилаётган ишончдир.

Араб территорияларини Исроил ҳанузгача оккупация қилиб турганлиги, деди пировардида ўртоқ Муҳаммад Жобир Бажбуж, Вьетнам, Лаос ва Камбоджа халқларига қарши агрессия давом этаётганлиги бутун дунёда тинчликка доимий хавф солиб турибди, ер юзидаги демократия ва тинчлик кучларига очиқдан-очиқ ва сурбетлик билан қилинаётган дағдаға бўлиб турибди. Бутун дунёда эркинликни таъминлаш иши муштарак ва бўлинмас ишдир. Шу сабабли, биз халқлар душмани бўлган империализмга қарши биргаликда жанг қилмоқдамиз.

Қизғин қарсаклар билан кутиб олинган Гвинея Демократик партияси миллий сиёсий бюросининг аъзоси ўртоқ **Лансана Диане** Гвинея Демократик партияси ва бутун Гвинея халқи номидан КПСС XXIV съездининг делегатларига дўстона жанговар салом топширди.

Съездларингизнинг қарорлари, деди у, Гвинея халқи учун жуда катта аҳамиятга эга, чунки совет халқи биринчи бўлиб социализм қурди.

Сизларнинг съездингиз, деди нотиқ, ҳанузгача мустамлакачилик эксплуатациясининг асорати остида ётган ёки империализмнинг жиноятkorona кирдикорларига қарши кураш йўлига тушиб олган барча халқлар учун ҳам муҳим воқеадир. Шу сабабли, биз ўзимизга берилган имкониятдан фойдаланиб, Африка, Осиё ва Латин Америкасидаги мазлум халқларни озод қилиш учун кураш ишига жуда катта ҳисса қўшаётган Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига зўр миннатдорчилик изҳор қиламиз.

Империализм, деди сўнгра Лансана Диане, халқлар кураши туфайли озод бўлиб қолган мамлакатлар устидан яна ҳукмрон бўлиб олишга интилиб, ҳужум қилишга ўтди. 1970 йил 22 ноябрда Португалия империализми Гвинеяга хоинона ҳужум қилди. Гвинея халқи ёлланган қотилларга қаҳрамонона қаршилик кўрсатди. Душманлар босиб кирган жойларнинг ҳаммасида қуршаб олиниб, қириб ташланди ёки асир олинди. Бу ғалаба ўз озодлигини ҳимоя қилишга маҳкам бел боғлаган ва уюшган халқ енгилмаслигини яққол кўрсатди.

Нотиқ ўз мамлакатининг мустақиллигини таъминлашга моддий ва маънавий катта ёрдам бериб турган Совет Иттифоқига зўр ташаккур изҳор қилди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг келажак истиқболларини яққол кўрсатиб берган, социалистик лагерь бирлигини таъминлашга, дунёда тинчлик ўрнатишга қаратилган конструктив ва ижобий таклифларни баён қилиб ўтган докладини тинглаганимиздан кейин, деди ўртоқ Лансана Диане ўз нутқининг охирида, бизнинг эртаги кунга бўлган ишончимиз тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамланди.

Ўртоқ Лансана Диане ўз нутқини, яшасин Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, яшасин СССР ва Гвинея республикаси халқлари ўртасидаги дўстлик, деб хитоб қилди.

Шу билан съезднинг кечки мажлиси тугади.

САМИМИЙ, ҚАРДОШЛАРЧА УЧРАШУВЛАР

Совет кишилари КПСС XXIV съездига чет эллардан келган меҳмонларни шодиёна кутиб олмоқдалар.

И. А. Лихачев номидаги Москва автомобиль заводининг кўп минг кишилик коллективи 5 апрелда КПСС XXIV съездига келган Германия Бирлашган социалистик партияси делегацияси аъзолари ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитетининг секретари Э. Хонеккерни, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГДР Министрлар Совети Раиси В. Штофни, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитети секретари П. Фернерни, ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ГБСП Марказий Комитети секретари Г. Аксенни қабул қилди.

Боливия Коммунистик партияси, Венесуэла Коммунистик партияси, Гаити Коммунистлари бирлашган партияси, Гондурас Коммунистик партияси, Ҳиндистон Коммунистик партияси, Колумбия Коммунистик партияси, Коста-Рика халқ авангарди партияси, Панама халқ партияси, Перу Коммунистик партияси, Уругвай Коммунистик партияси, Франция Коммунистик партияси, Цейлон Коммунистик партияси, Чили Коммунистик партияси, Жанубий Африка Коммунистик партияси, Чили социалистик партияси, Яман Халқ Демократик Республикаси миллий фронт партияси, Сомали олий революцион кенгаши, Жанубий Африканинг Африка миллий конгресси ва бошқа қардош партиялар делегацияларининг аъзолари 4 апрелда Ленин орденли Қизил Байроқли гвардиячи Кантимиров танк дивизияси жангчилари ҳузурига келдилар.

Панама халқ партияси бош секретари Рубен Дарио Соуса бошчилигидаги делегация аъзолари, Греция Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Леонидас Стрингос, Норвегия Коммунистик партияси Марказий Комитети секретариатининг аъзоси Арне Петтерсен ва Норвегия Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Бьорн Гулляксен 5 апрелда Москва темир йўли Москва — Рязань бўлимининг Москва — Сортировочная депосига меҳмон бўлиб келдилар.

«Москва» тикувчилик фирмаси бош корхонасининг ишчилари ва хизматчилари 5 апрелда Эрон халқ партияси Марказий Комитети биринчи секретари Ираж Искандарий бошчилигидаги Эрон халқ партияси делегацияси аъзоларини, Гвинея ва Яшил бурун ороллари мустақиллиги Африка партиясининг бош секретари Амилкар Кабрал бошчилигидаги делегациясини, Коста-Рика халқ авангарди партияси делегациясининг раҳбари шу партия сиёсий комиссиясининг аъзоси ва Марказий Комитет секретари Эдуардо Морани қабул қилдилар.

Гаити коммунистлари бирлашган партияси Марказий Комитетининг аъзоси ўртоқ Жерар бошчилигидаги делегация, Шарқий Покистон коммунистик партияси делегацияси ва Судан Коммунистик партияси делегацияси 5 апрелда Москвадаги Роза Люксембург номли «Красная роза» ипакчилик комбинатида бўлди.

Югославия коммунистлар союзи президиуми ижроия бюросининг аъзоси Миялко Тодорович бошчилигидаги Югославия коммунистлар союзи делегацияси 5 апрелда Москвадаги «Хроматрон» заводини бориб кўрди.

Франция Коммунистик партияси бош секретарининг ўринбосари Жорж Марше бошчилигидаги Франция Коммунистик партияси делегацияси, Сомали олий революцион кенгашининг аъзоси Муҳаммад Юсуф Алмий бошчилигидаги Сомали олий революцион кенгаши делегацияси, Чили делегациясининг аъзоси — Чили компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Марта Угарте, Реюньон компартияси бош секретари Поль Вержес 5 апрелда Москвадаги «Парижская коммуна» пойафзал фабрикаси ишчилари ҳузурига меҳмон бўлиб келдилар.

Серго Оржоникидзе номли Москва станоксозлик заводи коллективи 5 апрелда Куба коммунистларининг намояндалари — Куба Коммунистик партияси Марказий Комитети сиёсий бюроси ва секретариатининг аъзоси, Куба Республикаси Президенти Освальдо Дортикос Торрадони, Куба Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Рамиро Вальдес Менендесни ва Куба Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, Куба Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Рауль Гарсия Пелаесни кутиб олди.

(ТАСС).

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXIV СЪЕЗДИ

КРЕМЛДАГИ СЪЕЗДЛАР САРОЙИДА

7 АПРЕЛДАГИ ЭРТАЛАБКИ МАЖЛИС

Партия XXIV съезди ўн тўрт миллион коммунист номидан КПСС Марказий Комитетининг сиёсий йўли ва амалий фаолиятини, Марказий Комитетнинг ҳисобот докладида баён этилган таклифлар ва хулосаларни тўла-тўкис маъқуллади. Съезд партиянинг халқимизни коммунизм сари олға бошлаб бораётган ленинча йўлга содиқлигини яққол намойиш қилди.

XXIV съезд тасдиқлайдиган тўққизинчи беш йиллик планга доир Директивалар — умумхалқ программасидир. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик планига доир КПСС XXIV съезди Директивалари тўғрисидаги докладни муҳокама қилаётган делегатларнинг нутқлари партия сиёсатининг тантанасига, халқдаги ижодий куч ва ғайратнинг битмас-туганмаслигига ишонч, Ватан қудратини янада мустаҳкамлаш, совет кишиларининг фаровонлигини ошириш тўғрисидаги ғамхўрлик билан суғорилган.

Янги беш йилликнинг бундан аввалги ҳамма беш йилликлардан ажралиб турадиган жиҳати шундан иборатки, унда совет жамияти ҳаётининг ҳамма энг муҳим соҳалари кенг кўламда қамраб олинган, ғоят улуғвор вазифалар қўйилган. Бу эса бутун халқимизни янги-янги меҳнат шижоатларига руҳлантирмоқда.

7 апрель эрталаб соат 10 да ўртоқ **П. М. Машеров** раислигида съезднинг эрталабки мажлиси очилди.

Сўз СССР энергетика ва электрлаштириш министри ўртоқ **П. С. Непорожнийга** берилади. Биз ҳаммамиз, партия XXIV съездининг қатнашчилари, деди у, ҳисобот докладини зўр эътибор ва мароқ билан тингладик, партия Марказий Комитетининг сиёсий йўли ва амалий фаолиятини тўла-тўкис маъқулладик.

КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати ҳисобот даврида электр энергетиканинг илдам ривожлантиришга жуда катта эътибор бердилар. Саккизинчи беш йиллик мобайнида электр энергетика сифат жиҳатидан янги, анча юксак техника тараққиёти даражасига кўтарилди. Йирик атом энергетикасини барпо этишга асос солинди, Совет Иттифоқи Европа қисмининг жами қуввати юз миллион киловаттдан ошадиган туташ энергетика системасини шакллантириш ишлари тугалланди.

Ўтган беш йилликда 1200 минг километр қишлоқ электр линиялари тортилди. Ҳозирги вақтда колхоз ва совхозлар истеъмол қилаётган жами электр энергиянинг 93 процентини давлат энергетика системаларидан олиб турибди. Электр энергиядан турмушда ва маиший хизмат соҳасида тағин ҳам кенгроқ фойдаланиш имконияти вужудга келди.

Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, Руминия, Чехословакия ва Совет Иттифоқи энергетика системаларини бирлаштирадиган «Мир» энергетика системаси барпо этилди ва муваффақиятли ишлаб турибди. Ҳозир бу системани янада кучайтириш масаласи ўрганиб чиқилмоқда.

Бутун халқимиз сингари совет энергетиклари ҳам, деди министр, партия XXIV съездининг тўққизинчи беш йиллик планга доир Директивалари лойиҳасини қизғин маъқуллайдилар ва якдиллик билан қўллаб-қувватлайдилар. Мамлакатнинг бутун социалистик экономика ўзаги бўлган энергетика базасини аввалгидек юксак суръатлар билан ривожлантириш белгиланаётганлигини биз мамнуният билан таъкидлаймиз. Электр станциялари, энергетика системаларини бошқаришнинг автомат системаларини жорий этишга алоҳида эътибор берилади.

Биз миллион киловатт ва ундан ҳам ортиқ қувватга эга бўлган реакторларни кўпайтириш атом электр станцияларини ривожлантиришнинг асосий йўналиши деб биламиз. Тезкор нейтронлар асосида ишлайдиган реакторларни тадқиқ қилиш, лойиҳалаш ва қуришни жадаллаштиришга алоҳида эътибор берилади, бу эса экономикани анча яхшилаш ва ядро энергетикасининг ёқилги базасини кенгайтириш имконини беради.

Совет Иттифоқининг мамлакатдаги ҳамма электр станцияларини ўз ичига оладиган туташ энергетика системасини барпо этиш ёппасига электрлаштиришни амалга ошириш йўлидаги энг муҳим босқич бўлади. Энергетиклар билан электр техниклар 1 миллион 200 минг вольт кучланишли ўзгарувчан ток ва бир ярим миллион вольт кучланишли ўзгармас ток узатадиган линияларнинг асбоб-ускуналарини тайёрлаш ва ишлаб чиқаришни тезлаштириш чораларини кўрмоқдалар.

Нотиқ шундан кейин энергетикани ривожлантиришнинг махсус эътибор берилиши лозим бўлган баъзи бир актуал масалаларига тўхталди.

Пировардида ўртоқ П. С. Непорожний Ленининг электрлаштириш ғояларини мининал амалга ошириш юзасидан съезд ўртага қўйган вазифаларни муваффақиятли бажариш учун мамлакт энергетиклари ўзларидаги бутун тажрибани, билим ва ижодий ташаббускорликни ишга соладилар, деб партия XXIV съездини ишонтирди.

Партия съезди минбари, деди ВЦСПС секретари ўртоқ **В. И. Прохоров**, чиндан ҳам мўътабар Бутуниттифоқ минбари бўлиб қолди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Марказий Комитетнинг фаолияти тўғрисида ҳисобот доклади қилди. Бу ҳисобот фақат партия съезди делегатлари ҳузуридагина эмас, шу билан бирга бутун партия олдида, бутун совет халқи олдида берилган ҳисобот эди.

Докладда партия XXIII съездидан кейин мамлакат ичкарисида ҳам, ташқарисида ҳам содир бўлган катта-катта воқеалар марксча-ленинча чуқур таҳлил қилиб берильди. Социалистик жамиятни янада ривожлантириш, экономикани, фан, маданиятни, халқнинг турмуш даражасини янада юксалтириш йўллари белгиланди. Тўққизинчи беш йиллик планга доир Директивалар лойиҳасида белгиланган ва СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косиган съездда баён этиб берган конкрет вазифалар партия Марказий Комитети раҳбарлигида ишлаб чиқилди.

Нотиқ айтдики, мамлакатимизда ҳозир саноатни, қишлоқ хўжалигини тез суръатлар билан ривожлантириш, Ватаннинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш билан бирга ишчилар синфи, барча меҳнаткашлар фаровонлигини анча оширишни тўққизинчи беш йилликнинг асосий вазифаси қилиб қўйиш имконияти ҳам бор.

КПСС Марказий Комитетининг кейинги йиллардаги фаолияти практикасида Лениннинг энг муҳим анъанаси — халқ билан маслаҳатлашиб туриш анъанаси тўла-тўкис қарор топди. Умумий сиёсатга, хўжаликка доир энг катта масалаларни Марказий Комитет омма муҳокамасига қўймоқда. Меҳнаткашлар ўз истакларини ва маслаҳатларини айтмоқдалар, партия ишини ўзларининг жонажон ишлари деб билмоқдалар. Марказий Комитет СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971 — 1975 йилги беш йиллик планига доир Директивалар лойиҳасини партия съезди арафасида бу сафар ҳам умумхалқ муҳокамаси учун эълон қилганлиги ана шуни кўрсатиб турибди.

Ўртоқ В. И. Прохоров айтдики, партия касаба союзларига доимо эътибор бериб келаётганлиги уларнинг ташкилотчилик ва тарбиявий иши савиясини оширади, жамиятимизнинг ҳамма соҳаларида касаба союзларининг фаолиятини кенгайтиради. Беш йил ичида касаба союзларининг сафларига салкам 14 миллион киши кирди. Коллектив органлар бўлган касаба союз комитетларининг иши яхшиланди, уларнинг составига 50 процентга яқин ишчилар сайланди. Касаба союзлари ленинча иш услубини, масалаларни конкрет ҳал этишни партиядан ўрганмоқда ва ўзининг кўп миллионли активларини Ленин партиясининг шонли анъаналари руҳида тарбияламоқда.

Касаба союзлари КПСС XXIII съезди қарорларига амал қилиб, ўзларининг бутун куч-ғайратларини социалистик мусобақа форма ва методларини яхшилашга қаратдилар. Мусобақадошларнинг сафларида 71 миллиондан ортиқ киши бўлиб, уларнинг ярмидан кўпроғи меҳнатга коммунистик муносабат ҳаракатида қатнашмоқда. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллигига, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик ва бу айёмларни ўтказиш даврида социалистик мусобақа кенг қулоч ёзди. КПСС XXIV съездига тайёргарлик кунларида мусобақа янада мавж урди.

Меҳнаткашларнинг қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш касаба союзларининг асосий вазифаларидан бири бўлиб қолиши лозимлиги КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот докладида уқтириб ўтилди, деди нотиқ.

Ўртоқ В. И. Прохоров меҳнаткашларни социал страхование қилиш, санаторий-курортларда даволаш, туризмни ривожлантириш, физкультура ва спорт масалаларига батафсил тўхталиб ўтди.

Москвадаги И. А. Лихачев номли автомобиль заводининг директори ўртоқ **П. Д. Бородин** минбарга чиқади. Партиянинг энг муҳим ҳужжатлари бўлган Марказий Комитетнинг ҳисобот докладида ва янги беш йиллик планга доир Директивалар лойиҳасида давлатимиз иқтисодий қудратини янада мустаҳкамлаш ва совет халқи турмуш даражасини анча оширишнинг илмий асосланган программаси тасвирлаб берилган, деди нотиқ.

Ўтган беш йилликда корхонамиз коллективи янги технологияни жорий этиш, асбоб-ускуналарни янгилаш ва модернизация қилиш соҳасида катта ишларни амалга оширди. Ҳозир заводда 168 та автомат линия ва 270 та поток-механизациялаштирилган линия ишлаб турибди. Транспорт конвейерларининг жами узунлиги 75 километрга етди. Натижада ишлаб чиқариш ҳажми 66 процент кўпайди, юк автомобиллари ишлаб чиқариш бир ярим баравардан зиёд ортди, шу давр ичида ишлаб чиқаришнинг рентабеллиги уч баравар, меҳнат унумдорлиги эса 44 процент кўтарилди.

Лихачев номли Москва автомобиль заводи, деди ўртоқ П. Д. Бородин, ҳозирги вақтда Москвада ва мамлакатнинг бошқа шаҳарларида жойлашган 8 та ихтисослаштирилган филиал-заводларни ўз ичига олган йирик ишлаб чиқариш бирлашмасидан иборат. Бундай бирлашманинг вужудга келтирилганлиги ихтисослаштириш даражасини анча ошириш имконини берди.

Съезд олди кунларида заводнинг кўп минг кишилик коллективи тўққизинчи беш йилликка доир Директивалар лойиҳасини актив муҳокама қилди ва якдиллик билан маъқуллади.

Нотиқ заводда техникавий, иқтисодий ва ташкилий характердаги проблемалар ҳозирги замон талабларини ҳисобга олган ҳолда қандай ҳал этилаётганлигини гапириб берди. Корхонада бўлимлар, цехлар, хизмат бўлимлари раҳбарларини, шунингдек етакчи инженерлар, конструкторлар, технологлар, экономистларни вақти-вақти билан ўқитиш системаси вужудга келтирилган. Завод кадр тайёрлашга, ишлаб чиқаришни бошқаришнинг замонавий методларини ўргатишга жуда катта аҳамият бериб, СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига завод ҳузуридаги олий техника билим юртида ишлаб чиқариш ташкилотчиларининг кечки факультетини очишни сўраб мурожаат қилди ва бунга розилик олди.

Биз, деди делегат, одамларнинг меҳнати серунум бўлибгина қолмай, шу билан бирга мазмунли, мароқли бўлиши, уларга завқ-шавқ бахш этиши тўғрисида ғамхўрлик қилишимиз лозим. Бу проблема олимлар, экономистлар, социологларнинг, министрликлар раҳбарларининг эътиборини ўзига тортиши керак.

Лихачев номли автомобиль заводи коллективи автомобиллар ишлаб чиқаришни кўпайтиришга катта ҳисса қўшиши лозим, деди ўртоқ П. Д. Бородин. Ўтган беш йилликда завод «ЗИЛ-130» маркали янги ғоят серунум автомобиллар ишлаб чиқаришга киришиб, 5 йил ичида улардан бир неча юз мингтасини ишлаб чиқарди. Бу автомобилларнинг унумдорлиги аввал чиқарилган автомобиллардан бир ярим баравар ортиқ, иш ресурслари эса салкам икки баравар кўпдир.

Янги беш йиллик план лойиҳасига кўра, завод автомобиль ишлаб чиқаришни кўпайтириши керак. Заводимиз ходимлари ҳозир лойиҳа қувватини яна 50 минг автомобиль ишлаб чиқарадиган миқдорда кўпайтиришга доир таклифларни ишлаб чиқмоқдалар.

КПСС XXIV съезди, деди РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Россия Федерацияси Госпланининг раиси ўртоқ **К. М. Герасимов**, Ватанимиз тарихида алоҳида ўрин олади. Партиянинг бош йўли ички сиёсат соҳасида ҳам, халқаро ишларда ҳам катта ғалаба қозонди. Бу эса Марказий Комитет, Сиёсий бюронинг ҳисобот давридаги фаолиятида энг асосий сиёсий якундир. Шу сабабли совет кишилари партиянинг бош йўлини ва Марказий Комитетнинг амалий фаолиятини қизғин маъқуллайдилар ва қўллаб-қувватлайдилар.

Янги беш йилликда ишлаб чиқарувчи кучларни янада кескин юксалтиришнинг жозибадор истиқболлари очилмоқда. Москваликлар билан ленинградликларнинг ташаббусига биноан янги беш йилликнинг биринчи йили планини муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақани кенг авж олдирган Россия Федерацияси съездга шуни маълум қиладики, саноат маҳсулотини реализация қилишнинг ҳажми юзасидан шу йилнинг биринчи кварталига белгиланган плани, чорва ва парранда, сут ва тухум харид қилиш планива шу маҳсулотларни планидан ташқари харид қилиш топшириқлари муддатидан олдин бажарилди, деди ўртоқ К. М. Герасимов.

Ишлаб чиқарувчи кучларни жойлаштиришни янада яхшилаш соҳасида муҳим вазифалар амалга оширилиши керак. Ғарбий Сибирда мамлакатнинг энг катта нефть ва газ саноати барпо этилади. Мамлакатнинг бошқа шарқий районларини ва Узоқ Шарқни жадал суръатлар билан ривожлантириш белгилаб қўйилди. Бу жойларда металлургия, машинасозлик, ёғочсозлик, енгил саноат, озиқ-овқат саноати ҳамда саноат ва энергетиканинг бошқа тармоқлари корхоналарини қуриш кенг кўламда авж олдириб юборилади.

Биз республиканинг ери қора тупроқ бўлмаган минтақаси қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга катта эътибор беряпмиз, деди сўзини давом эттириб нотиқ. Бу зонадаги совхозлар ва колхозларда дон ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтириш учун жуда катта резервлар бор.

РСФСР Госпланининг раиси иқтисодий ислоҳотни янада такомиллаштириш, ерни эҳтиёт қилиб сақлаш масалаларига ҳам тўхталиб ўтди. Пировардида у айтдики, Россия Федерациясининг меҳнаткашлари ленинчи Марказий Комитет раҳбарлигида партия XXIV съездининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун ҳамма ишларни қиладилар ва Совет Иттифоқи халқларининг қардошлик оиласида янги беш йиллик план топшириқларини муваффақиятли бажаришга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшадилар.

Чили социалистик партияси Марказий Комитети сиёсий комиссиясининг аъзоси ўртоқ **Эрнан дель Канто**нинг нутқини делегатлар ва меҳмонлар самимий кутиб олдилар. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг, социалистик революция пионери бўлган партиянинг, большевистик революция йўлбошчиси Владимир Ильич Ульянов — Ленин партиясининг мўътабар анжумани бўлган сизнинг съездингизда тарихда биринчи марта ҳозир бўлиш Чили социалистлари учун юксак шарафдир, деди у.

Ўртоқ Эрнан дель Канто Чили социалистик партиясининг фаолияти тўғрисида гапириб, социалистлар билан коммунистлар халқ бирлиги блокига кирувчи кучлар билан биргаликда ўтган йили 4 сентябрида ғалаба қозониб, Сальвадор Альенденинг Чили президенти қилиб сайланишига муваффақ бўлдилар, деди.

Ҳозирги тарихий вазиятда, деди нотиқ, биз ақл-идрок билан иш тутиб, революцион дадиллик ва маҳорат кўрсатиб, халқнинг қўллаб-қувватлашини кенгайтиришга ҳаракат қилишимиз лозим. Кучқувватимиз ўсиб бораётганлигининг далили сифатида шуни зўр қувонч билан маълум қиламизки, ўтган якшанба куни бўлиб ўтган ялпи муниципиал сайловда Чили халқи халқ бирлиги ҳукуматини абсолют кўпчилик овоз билан қўллаб-қувватлади. Социалистик партия халқ бирлигининг ғалабасига муҳим ҳисса қўшганлиги билан биз ўзимизни бахтиёр ҳисоблаймиз.

Бизнинг мамлакатимизда муҳим воқеалар рўй бермоқда. Асосий бойликлар давлат ихтиёрига олинаётганлиги, йирик саноат монополиялари экспроприация қилиниб, давлат назоратига ўтказилаётганлиги, хусусий банклар национализация қилиниб, давлат назоратига ўтказилаётганлиги, аграр ислоҳот кенгайтирилаётганлиги, дунёдаги ҳамма давлатлар билан муносабатларни ривожлантиришга қаратилган мустақил суверен сиёсат олиб борилаётганлиги — ана шу воқеаларнинг энг муҳимларидир. Кеча Чили билан Германия Демократик Республикаси ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганлигини сизларга маълум қилишни истаймиз. Бу воқеа ҳам бизнинг мустақил сиёсат ўтказаётганлигимизнинг яна бир далилидир.

Ўртоқ Эрнан дель Канто ўз сўзининг охирида Чили халқи билан бирдамлик учун самимий миннатдорчилик билдирди.

Давомли қарсаклар билан кутиб олинган Япония Коммунистик партияси Марказий Комитети президиуми доимий бюросининг аъзоси ўртоқ **Томио Нисидзава** ўз мамлакати коммунистлари номидан съездни табриклади.

КПСС XXIV съезди, деди у, капиталистик дунёдаги, шу жумладан Японидаги меҳнаткашлар социалистик ва коммунистик қурилишнинг янада ривожланишига зўр қизиқиш билан қараётган, ана шу жараёнларни эътибор билан кузатиб турган бир вазиятда ўтмоқда.

Япония — Америка ҳарбий иттифоқи тобора кўпроқ мустаҳкамланиб бораётган бир даврда Япония Коммунистик партияси икки душманга — Америка империализмига ва Япония монополистик капиталига қарши курашдан иборат асосий йўлга амал қилиб, Япония — Америка хавфсизлик шартномасини бекор қилиш, Окинаванинг батамом ва ҳеч. сўзсиз қайтариб берилишига эришиш, милитаризмнинг ҳар томонлама қайта туғилишига йўл қўймаслик вазифасини қўймоқда.

Япония Компартияси демократик эркинликларни ҳимоя қилиш учун, меҳнаткашларнинг турмуш даражаси оширилиши учун курашмоқда, демократик коалицион ҳукумат тузилишини талаб қилмоқда, халқларнинг курашини кучайтириш ва барча демократик кучларнинг қудратли бирлашган фронтини барпо этиш учун бутун куч-ғайратини сарфламоқда. Маҳаллий ўз-ўзини бошқариш органларига бўладиган сайлов арафасида бошланган ҳозирги кампанияда, деб таъкидлади ўртоқ Т. Нисидзава, коммунистик ва социалистик партиялар иштирокида демократик кучларнинг кенг бирлашган фронти вужудга келтирилди.

Яқинда Япония Компартияси билан КПСС делегацияларининг музокаралари бўлиб ўтди, деди сўзини давом эттириб ўртоқ Т. Нисидзава. Ҳар иккала томон 1968 йилда Токио ва Москвада бўлиб ўтган музокараларда эришилган келишувни таъкидлаш билангина чекланмай, иккала партия ўртасидаги муносабатларни нормаллаштириш йўлидаги тўсиқларни бартараф қилишнинг конкрет чоралари тўғрисида ҳам бир битимга келдилар, шу асосда ўзаро муносабатларни яхшилашга, ҳар иккала партия ҳамкорлигини ривожлантиришга тайёр эканликларини изҳор қилдилар. Ана шу келишувнинг амалга оширилиши япон ва совет халқлари дўстлигини ривожлантириш манфаатларига мос бўлиб тушишига аминмиз, деди у.

Гвинея ва Яшил Бурун ороллари мустақиллиги африкаликлар партиясининг бош секретари ўртоқ **Амилкар Кабрал** минбарга чиққанида мажлис аҳли уни самимий кутиб олади. Бу ерда сизлар билан бирга бўлишни ҳамда халқимизнинг Португалия мустамлакачилигига ва империалистик ҳукмронликка қарши олиб бораётган курашидаги содиқ иттифоқчилари бўлган Совет Иттифоқининг 14 миллионли коммунистлари вакили бўлмиш XXIV съезд делегатларига партиямиз номидан жанговар салом ва қардошлик истаклари топшириш имконияти берилганлигини ўзимиз учун шараф деб биламиз, деди у.

Ватанимизни ажнабийлар зулмидан озод қилиш учун кураш олиб бораётган эканмиз, биз бу ерда ўз партиямизнинг вакиллари сифатидагина қ а т н а ш а ё т г а н и м и з йўқ, деди сўзини давом эттириб нотиқ. Биз — Португалиянинг Африкадаги энг қадимий мустамлакалари бўлмиш Гвинея ва Яшил Бурун ороллари африкалик халқининг, Португалия фашист мустамлакачиларининг жиноятко рона бедодлиги шароитида ўзини озод қилишга эришмоқ учун қўлига қурол олишга мажбур бўлган халқнинг қонуний вакилларимиз.

Саккиз йиллик кураш давомида биз миллий территориямизнинг учдан икки қисмидан кўпроғини озод қилишга муваффақ бўлиб, озод қилинган районларда янги турмуш қуришни бошлаб ҳам юбордик. Биз Португалия ҳукумати халқимизга қарши олиб бораётган қирғинчилик сиёсатига, жиноятко рона мустамлакачилик урушига қарамай, сиёсий, маъмурий иқтисодий, социал ва маданий соҳаларда янги ҳаёт қура бошладик.

Партиянгиз Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Марказий Комитет номидан қилган ҳисобот докладида КПССнинг бундан буён ҳам озодлик ҳаракатларига маънавий, сиёсий ва моддий ёрдам бераверишга аҳд қилганлигини яна бир карра таъкидлаганлиги ҳам бизнинг ғалабага бўлган ишончимизни кучайтиради. Бу гапни биз аввал бўлганидек келгусида ҳам Совет Иттифоқи бизнинг халқимиз билан ҳамнафас бўлади, деган маънода тушунамиз.

Пировардида ўртоқ А. Кабрал Гвинея халқи билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик ва бирдамлик шарафига табрик сўзлари айтди.

СССР енгил саноат министри ўртоқ **Н. Н. Тарасов** ўз нутқида бундай деди: Бутун совет халқи каби енгил саноат ходимлари ҳам КПСС XXIV съездини зўр меҳнат ғайрати ва сиёсий активлик билан кутиб олдилар. Ўтган беш йиллик давомида маҳсулот ишлаб чиқариш салкам 1,5 баравар кўпайди. Маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг 86 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланди.

Бизнинг соҳамизни ривожлантиришга кун сайин ёрдам бериб, ғамхўрлик қилиб келаётганликлари учун енгил саноат ходимлари партия Марказий Комитетига, Совет ҳукуматига чуқур миннатдорчилик изҳор қиладилар.

Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1971—1975 йилги беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIV съезди Директивалари тўғрисидаги докладда мамлакатимиз экономикасини янада ривожлантиришнинг улкан программаси баён этилган, энг асосий вазифалар белгиланган ва шу вазифаларни ҳал этишнинг конкрет йўллари кўрсатиб берилган. Халқ турмушининг моддий ва маданий даражасини анча юксалтиришни таъминлаш — беш йилликнинг энг асосий вазифаларидан бири бўлиб, шу вазифани бажармоқ учун енгил саноатни юксак суръатлар билан ривожлантириш кўзда тутилмоқда.

Директивалар лойиҳасида енгил саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни 1,35-1,4 баравар кўпайтириш мўлжалланган. Маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг 95 проценти меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига таъминланади. Газлама ишлаб чиқариш 1975 йилда 1970 йилга нисбатан 19-24 процент, трикотаж буюмлар ишлаб чиқариш салкам 50 процент, чарм пойафзал 18-23 процент, тикувчилик буюмлари 38 процент кўпайтирилади.

Шу беш йилликда чинни-фаянс саноати ғоят ривож топади. 1970 йилнинг ўзида чинни ва фаянс идиш ишлаб чиқарадиган қувватлар 70 миллион дона миқдорида кўпайган бўлса, бу йил бу қувватлар яна 88 миллион дона миқдорида кўпайтирилади. Беш йиллик охирига бориб чинни ва фаянс идиш ишлаб чиқариш ҳажми деярли 1 миллиард 200 миллион донага етади, яъни 5 йил мобайнида чинни-фаянс саноати қувватлари икки баравар оширилади.

Шу беш йилликда аҳолининг оммавий эҳтиёж молларига бўлган талабини қондириш мўлжалланмоқда. Шу молларнинг кўпчилигига бўлган талаб яқин 2-3 йил ичида қондирилади.

Тўққизинчи беш йилликда маҳсулот турларини мунтазам янгилаш ва кўпайтириш, уларнинг сифатини анча яхшилаш ва янги моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш юзасидан катта-катта тадбирларни амалга ошириш кўзда тутилмоқда.

Шундан кейин ўртоқ Н. Н. Тарасов енгил саноат корхоналарини реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш масалаларига батафсил тўхталди. Шу беш йилликда аввалги беш йилликдагига қараганда икки баравар кўп технология ускуналари олинади. 500 тадан ортиқ корхонани қуриб, ишга тушириш мўлжалланмоқда.

Министр бригадаларнинг Иваново область Фурманов шаҳридаги илғор ёрдамчи мастер, КПСС XXIV съездининг делегати В. А. Смирнов ташаббуси билан бошланган ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш Бутуниттифоқ съезд олди мусобақаси тўғрисида гапириб берди.

Енгил саноатнинг барча меҳнаткашлари номидан съезд делегатларини, ленинчи Марказий Комитетимиз билан Совет ҳукуматимизни ишонтириб айтаманки, деди ўз нутқининг охирида ўртоқ Н. Н. Тарасов, ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар КПСС XXIV съезди белгилаб берган бунёдкорлик планларини муваффақиятли равишда амалга оширмоқ учун зарур бўлган ҳамма ишларни қиладилар.

Совет деҳқонлари партия режаларини зўр завқ-шавқ билан кутиб олдилар, деди Москва областидаги «Коммунарка» давлат наслчилик заводининг директори ўртоқ **А. Н. Монахова** съезд минбаридан сўзлаган нутқида. «Коммунарка» совхози — Москва областидаги энг кекса хўжаликлардан бири. Хўжалигимиз сут етиштиришга, бузоқларни боқиб ўстиришга, паррандачиликка ихтисослашмоқда. Хўжаликда тўрт мингтадан ортиқ қорамол бор, қишлоқ хўжалигига яроқли ерларнинг ҳар юз гектари ҳисобига 1445 центнер сут етиштирилмоқда. Қора-ола зотдан бўлган 1720 сигирнинг ҳар биридан бултур таркибидаги ёғ миқдори 4 процент бўлган 4530 килограмм сут соғиб олинди. Беш йил мобайнида хўжаликда дон экинлари ҳосилдорлиги 12,4 центнер кўтарилиб, гектар бошига 33,2 центнерга етди.

Кўп йиллардан бери совхоз жамоат чорвачилигини ўзи етиштирган озуқа билан тўла-тўкис таъминлаш билан бирга пичан ва силоснинг келгуси йилга қоладиган фондини ҳам ғамлаб олмоқда, шу туфайли чорва маҳсулдорлигини йил сайин оширишга эришмоқда. Хўжаликнинг ҳамма тармоқлари рентабелли бўлиб қолди. Хўжаликнинг асосий тармоғи бўлган сут чорвачилигининг рентабеллиги 61 процентга етди.

Биз партиянинг ғамхўрлиги ва мададини доимо сезиб турибмиз, деб таъкидлади ўртоқ А. Н. Монахова. Бу ғамхўрлик тағин ҳам яхшироқ, зўр ғайрат билан самарали меҳнат қилиш иштиёқини уйғотмоқда. Партиянинг қишлоқни тубдан ўзгартириш, колхоз ва совхозлар экономикасини юксалтириш, совет деҳқонининг моддий ва маънавий савиясини ошириш юзасидан қилган жуда катта ишлари билан беҳисоб фахрланмоқдаман. Тўққизинчи беш йиллик режалари амалга оширилгач, совет қишлоғи қандай бўлиб қолишини равшан тасаввур қилса бўлади.

Биз ўз хўжалигимизда ердан фойдаланишни янада яхшилаш, далаларнинг ҳосилдорлигини ошириш, ҳамма экинлар ҳосилини кўпайтириш тадбирларини белгиламоқдамиз. 1975 йилга бориб дон экинлари ҳосилини гектар бошига 45 центнерга, картошка ҳосилини 280 центнерга етказишга қарор бердик. Докладда озуқа базасини янада мустаҳкамлаш зарурлиги тўғрисида жуда тўғри гап айтилди, деди ўртоқ А. Н. Монахова. Бахтга қарши озуқа тайёрлаш ҳозирча асосан эски технологияга мувофиқ олиб борилмоқда, ундаги тўйимли моддалар кўплаб нобуд бўлмоқда. Керакли машиналар — силос комбайнлари, унумдор плюшилкалар, пресс-подборшиклар, ўт талқони ишлаб чиқариш ва пичан майдалаш учун керакли агрегатлар йўқлиги ёки етишмаслиги орқасида янги прогрессив технологияга ўтиб бўлмаётир. Кучли ўрмаловчи тракторлар ҳам етишмайди. Хўжаликларни юқори сифатли озуқалар етиштириш учун керакли машиналарнинг бутун комплекси билан тезроқ таъминлаш йўлида марказий министрликлар билан идоралар қатъий чораларни кўришлари лозим.

Шу кунларда «Коммунарка» совхози Москва ёнида жойлашганлигидан фойдаланиб, мен ҳар оқшом хўжаликка бормоқдаман. Ҳар бир меҳнатчи съезд ишини ғоят маъқуллаб, завқ-шавқ билан меҳнат қилмоқда. Ҳозир коллективимиз съезд куни — зарбдор иш куни деган шиор остида ишламоқда. Съездга шуни хурсандчилик билан маълум қиламанки, деди ўз сўзининг охирида ўртоқ А. Н. Монахова, совхозимиз маҳсулот етиштириш ва давлатга сотиш юзасидан биринчи квартал учун белгиланган планни, партия съезди шарафига олган мажбуриятларини муваффақиятли равишда бажарди.

Якутия область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **Г. И. Чиряев** айтдики, КПСС XXIV съездининг Директивалари лойиҳаси муҳокама қилинаётган вақтда республика меҳнаткашлари планларимизнинг реаллигини таъкидлаган эдилар, партия режаларини рўёбга чиқармоқ учун зарур бўлган ишларнинг ҳаммасини қилишга аҳд қилганликларини айтган эдилар.

КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукумати КПСС XXIII съездининг Сибирь ва Узоқ Шарқ районларини жадал ривожлантиришга қаратилган йўлини изчиллик билан ўтказиб келмоқдалар, деди сўзини давом эттириб нотиқ. Якутия АССР ишлаб чиқарувчи кучлари тез ўсмоқда. Бу ерда йирик кончилик саноати барпо этилмоқда. Ўтган беш йиллик мобайнида ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми 1,8 баравардан зиёд ўсди. Олмос қазиб чиқариш саноати айниқса тез суръатлар билан ривожланди. Индустриянинг янги тармоғи — газ саноати пайдо бўлди. Область партия ташкилоти бутун куч-ғайратни корхоналар ишининг самарадорлигини оширишга, Узоқ Шимол шароитидаги хўжаликни бошқариш методларини такомиллаштиришга қаратмоқда.

Эндиликда Шимолни ўзлаштиришнинг сифат жиҳатидан анча юксак бўлган янги босқичи бошланаётганлигини ўртоқ Г. И. Чиряев таъкидлаб ўтди. Ишларнинг кўлами беқиёс ўсди. Корхоналарни энг янги техника, транспорт воситалари, қурилиш машиналари билан таъминлаш, ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаштириш ва механизациялаш проблемаси биринчи ўринга қўйилмоқда. Шимолга юборилаётган техника қаҳратон совуқ ва музлаб ётган ер шароитларида ишлатишга мосланган бўлиши керак. Лекин делегатнинг фикрича, бу проблеманинг ҳал этилиши пайсалга солинмоқда.

Саноат гуркираб ривож топаётганлиги муносабати билан аҳоли мамлакатнинг шимолий районларига кўплаб кўчиб бормоқда. Одамлар бу ерга вақтинча ишлаш учун эмас, балки битмас-туганмас табиий бойликларни халққа хизмат қилдириш мақсадини ўз олдига қўйган чинакам хўжайинлар тариқасида келмоқдалар. Узоқ Шимолнинг туб элатлари, деб таъкидлади область партия комитетининг биринчи секретари, социал-иқтисодий ўзгаришларнинг шонли йўлини босиб ўтдилар, улар хўжаликнинг анъанавий тармоқларида шуғулланиш билан бирга, индустриал меҳнатда актив қатнашмоқдалар.

КПССнинг ленинча миллий сиёсати қисқа тарихий муддат ичида Якутия Автоном Республикасининг, мамлакат шимолидаги миллий округларнинг экономикаси ва маданиятини мислсиз равнақ топтиришини таъминлади. Ўртоқ Г. И. Чиряев шимолликлар тўғрисида доимо оталарча ғамхўрлик қилаётганликлари учун якут халқи номидан, Шимолдаги бошқа элатлар номидан КПСС Марказий Комитети билан Совет ҳукуматига астойдил миннатдорчилик ва ташаккур изҳор қилди.

Якутия меҳнаткашлари КПСС XXIV съездига зўр сиёсий ва меҳнат жўшқинлиги билан тайёргарлик кўрдилар. Съезд шарафига олинган ҳамма мажбуриятлар бажарилди. Мамлакат пландан ташқари кўп миқдорда олтин, қалай, қишлоқ хўжалик махсулотлари, мўйна олди. Янги беш йиллик биринчи йилининг топшириқларини ошириб бажариш учун яхши замин яратилди.

Якутия коммунистлари, деди пировардида ўртоқ Г. И. Чиряев, ҳамиша ва ҳар ишда Ленин байроғига содиқ бўлиб қоладилар, КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун курашга ўзларининг бутун кучлари, бутун ижодий ғайратларини сарф қиладилар.

Делегатлар томонидан қизғин кутиб олинган Бельгия Коммунистик партиясининг раиси ўртоқ **Марк Дрюмо** ўз мамлакати коммунистлари номидан съездга жанговар салом топширди.

Сизнинг жаҳонда тутган мавқеингиз, куч-қудратингиз империализмга қарши курашаётган барча кучларнинг курашида зимманингизга алоҳида ва ҳал қилувчи роль юклайди, деб таъкидлади нотиқ. Сизнинг бу йўлда зарур қатъият ҳамда тегишли сиёсий самаралар билан олиб бораётган ишларингизни биз юксак қадрлаймиз.

Ўртоқ Марк Дрюмо Бельгия Коммунистик партиясининг яқинда ўз ишларини тамомлаган съезди бизнинг барча социалистик мамлакатлар коммунистлари билан ва айниқса шонли ҳамда қудратли Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи коммунистлари билан чуқур бирдам эканлигимизни таъкидлади.

Тинчликни сақлаб қолиш учун кураш партиямиз сиёсатининг энг муҳим вазифаси бўлиб қолади, деди нотиқ. Биз бу курашни коммунистларнинг Яқин Шарқда, Осиёда, Африкада, Латин Америкасида, хуллас бутун дунёда кенгайиб бораётган миллий ва социал озодлик ҳаракатини қўллаб-қувватлашдан иборат бурчи билан чамбарчас боғланган деб ҳисоблаймиз. Бу кураш империализмнинг агрессив ва қаттиқ қаршилигига дуч келмоқда.

Ўртоқ Марк Дрюмо Бельгияда синфий курашнинг кучайганлиги ҳақида гапирди. Бутун мамлакат миқёсида нарх-навонинг ошаётганлигига қарши ҳаракат давом этмоқда. Кейинги икки йил мобайнида бўлиб ўтган ҳамма забастовкаларнинг сон-саноғи йўқ. Меҳнаткашлар иш ҳақининг оширилиши учун, меҳнат ҳуқуқи учун, ишчилар назорати ўрнатилиши учун қаттиқ курашмоқдалар. Шаҳарларда ўрта табақадаги кишилар ва деҳқонлар йирик капитал ва ҳукумат томонидан нарх-наво ва солиқлар соҳасида олиб борилаётган сиёсатга қарши тобора кескин курашмоқдалар.

Делегатлар ва меҳмонлар Ливан Коммунистик партияси Марказий Комитетининг бош секретари ўртоқ **Никола Шауини** қарсаклар билан кутиб олдилар. У Ливан Коммунистик партияси номидан КПСС XXIV съездини табриклади.

Халқаро аҳвол чуқур таҳлил қилинган ҳамда Совет Иттифоқида коммунизм қурилишининг муваффақиятлари ва вазифалари равшан кўрсатиб ўтилган ўртоқ Л. И. Брежневнинг батафсил доклади, деди нотиқ, сизнинг партиянгиз ва улуғ халқингиз учун катта аҳамиятга эга бўлибгина қолмай, шу билан бирга халқаро коммунистик ҳаракатни ривожлантириш, унинг бирлигини мустаҳкамлаш, жаҳон социалистик системасининг, халқаро ишчилар ҳаракатининг ва миллий озодлик ҳаракатининг жипслигини кучайтириш ишига ҳам қўшилган жуда муҳим ҳиссадир.

Империалистик агрессияга ҳамда сионистлар оккупациясига дучор бўлаётган бизнинг араб халқларимиз, деди сўзини давом эттириб ўртоқ Никола Шауи, Совет Иттифоқининг ёрдами, Совет Иттифоқининг олиб бораётган бутун сиёсати араб территориясини оккупация қилишни тугатиш учун ўз миллий ҳуқуқларимиз, шу жумладан Фаластин араб халқи ҳуқуқларига эришиш учун курашда қандай катта, ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканлигини яхши тушунади. Исроил Америка империализмининг мадади билан Яқин Шарқдаги кризисни сиёсий йўл билан ҳал этишга сурбетларча қаршилик кўрсатмоқда ва Хавфсизлик Кенгашининг резолюциясини бажаришдан зўр бериб бош тортмоқда.

Ливан Коммунистик партияси халқлар ва ишчилар оммасининг асосий талабларини ҳимоя қилиш учун, демократияни мустаҳкамлаш учун курашмоқда. Ливан Коммунистик партияси коммунистик ва ишчи партияларнинг 1969 йилги Москва кенгаши қарорларига амал қилиб, мамлакатимизда ватанпарвар ва прогрессив кучларнинг мустаҳкам иттифоқини вужудга келтириш учун, барча тараққийпарвар араб кучларининг бирлиги ва ҳамкорлиги учун курашмоқда.

Нотиқ ўз сўзининг охирида бундай деди: XXIV съездингизнинг иши ва якунлари Владимир Ильич Ленин кўрсатиб берган, сизнинг мамлакатингиз ўзининг шонли партияси ва унинг Марказий Комитети раҳбарлиги остида бораётган, Улуғ Октябрь революцияси, унинг ғоялари ва буюк ишлари таъсири остида эндиликда янгидан-янги миллионлаб кишилар бораётган йўлдан олға қараб янада дадилроқ ва қатъий ҳаракат қилиш бобида биз Ливан коммунистларига ҳеч шубҳасиз, янги куч бағишлайди.

Шу билан съезднинг эрталабки мажлиси тугади. (ТАСС).

АССАЛОМ, ФУТБОЛ БАҲОРИ

Ўтган дам олиш куни Ворошиловград шаҳрида маҳаллий «Заря» командаси 1970 йилги футбол чемпиони ЦСКА командасини қабул қилган эди. Ўйин ниҳоятда қизиқарли тарзда ўтиб, майдон эгаларидан Вячеслав Семёнов рақиб дарвозасини икки марта аниқ нишонга олди. Шу билан Семёнов мамлакат XXXIII футбол чемпионатининг дастлабки тўпларини киритган довруқли ўйинчи бўлиб қолди.

Бугун мамлакатимизда ростмана футбол баҳори бошланади. XXXIII футбол чемпионати байроғи кўтарилади. Мамлакатимиз футбол майдонларида 8 та ўйин бўлади. «Пахтакор» ҳам ўз майдонида СССРда хизмат кўрсатган тренер Константин Иванович Бесков устозлик қилаётган «Динамо» командаси билан беллашади. «Пахтакор» бу йил олий лигада ўн биринчи марта ўйнамоқда. Хўш, янги футбол мавсумига командамиз қандай ҳозирлик кўрди?

Бу йилги чемпионатга қизғин тайёргарлик кўрилди. Гарчи, мамлакат Кубоги учун мусобақаларда пахтакорчиларнинг иши юришмаган бўлсада, соврин учун ўтказилган ўйинлар командага мавсум олдидан муҳим машқ-босқич бўлди. Мамлакат чемпионати ўйинларига тайёргарлик машқлари эрта бошланди.

Бир вақтлар командамизни олий лиганинг юқори поғоналаридан бирига олиб чиққан А. Келлер катта тренер бўлиб келди. Ўша кезлар ўз ўйинлари билан кўпчиликни ҳалжонга солган Красницкий тренер ёрдамчиси қилиб тайинланди. Ҳамид Раҳматуллаевнинг команда бошлиғи бўлиши, Р. Мўминов сингари бир қанча янги ўйинчиларнинг олиниши команданинг аҳволини ўтган йилдагига қараганда яхшилашга умид туғдиради.

Бу йилги чемпионатда «Пахтакор» шарафини қуйидаги ўйинчилар ҳимоя қилади: **дарвозабонлар** — Н. Любарцев, Н. Колесник, **ҳимоячилар** — А. Иноятов, Ю. Басов, Л. Турғунов, В. Штерн, Р. Мўминов, В. Кузьмин, М. Алиев, А. Суслов, Б. Петухов, Р. Юнусов, **ярим ҳимоячилар** — В. Варюхин, В. Солохо, Ю. Патрикеев, Р. Раҳимов, В. Цибин, **ҳужумчилар** — Б. Иброҳимов, Т. Исҳоқов, Вл. Лобада, Валерий Лобада, Б. Абдураимов, А. Иванко, Б. Леонов, В. Дороженко.

Николай Любарцев — команданинг қалқони. У бугун «Пахтакор» дарвозасини бир юз ўн биринчи марта ҳимоя қилади. Розиқ Турғунов ўттиз биринчи марта майдонга тушишга шай. Баҳодир Иброҳимов ҳужумчи бўлиш билан кифояланиб қолмасдан, мудофаани бирлаштирадиган ярим ҳимояда ҳам фаол қатнашишга бел боғлаган. Биродар Абдураимовдан мухлисларнинг талаби катта. Барча тактикада қатъий бўлишини, рақиб томон дарвозасини «ўққа тутиш»да илгариги ғайратини кўрсатишини кутмоқда.

«Пахтакор» бу йилги мамлакат чемпионатининг биринчи даврасида қуйидагича ўйинлар ўтказади:

8 апрель — «Пахтакор» — «Динамо» (Москва)
12 апрель — «Пахтакор» — «Зенит»
20 апрель — «Динамо» (Киев) — «Пахтакор»
24 апрель — «Карпат» — «Пахтакор»
2 май — «Пахтакор» — ЦСКА
6 май — «Пахтакор» — «Торпедо»
14 май — СКА — «Пахтакор»
18 май — «Динамо» (Тбилиси) — «Пахтакор»
23 май — «Нефтчи» — «Пахтакор»
5 июнь — «Пахтакор» — «Арарат»
19 июнь — «Пахтакор» — «Динамо» (Минск)
23 июнь — «Пахтакор» — «Спартак»
27 июнь — «Пахтакор» — «Қайрат»
5 июль — «Шахтёр» — «Пахтакор»
9 июль — «Заря» — «Пахтакор»

Командамизга бугунги ўйинда минглаб мухлислар номидан омад тилаймиз.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

Тошкентдаги чинни заводи коллективи ранг-баранг гуллар солинган чинни буюмларни кўплаб ишлаб чиқармоқда. Улар айниқса совға-саломларга жуда қўл келади. Суратда корхона рассомларидан Иқбол Холмуҳамедова ва Моҳира Жўраеваларни кўриб турибсиз. И. Глауберзон фотоси.

Турли мамлакатларда

ЗЎР ҚИЗИҚИШ

КПСС XXIV СЪЕЗДИ ТЎҒРИСИДА ЧЕТ ЭЛЛАРДА БАЁН ҚИЛИНГАН ФИКРЛАР

КПСС XXIV съезди ишини жаҳон аҳли зўр қизиқиш билан кузатиб турибди. Матбуот саҳифаларида босилаётган жуда кўп шарҳларда КПСС Марказий Комитетининг сиёсий йўлини ва амалий фаолиятини съезд якдиллик билан маъқуллаганлиги таъкидланмоқда.

✦ ГДР

«Нойес Дойчланд» ва «Берлинер Цайтунг» газеталари КПСС Марказий Комитетининг ҳисобот доклади якдиллик билан маъқулланди», «Съезддаги муҳит В. И. Ленин ғояларига мос бўлиб тушмоқда» деган сарлавҳалар остида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневнинг якунловчи нутқини тўла равишда босиб чиқарди. «КПСС XXIV съезди, деб ёзади «Нойес Дойчланд» газетаси, КПСС Марказий Комитетининг сиёсий йўлини ва амалий фаолиятини ҳамда ҳисобот докладида баён этилган таклифлар билан хулосаларни тўла-тўкис маъқуллади. Кун тартибидаги биринчи модданинг муҳокамаси Л. И. Брежневнинг мароқли якунловчи нутқи билан тугалланди».

✦ БОЛГАРИЯ

КПСС Марказий Комитети ҳисобот доклади муҳокамасининг охирида Л. И. Брежнев якунловчи нутқ сўзлади, деб ёзади «Работническо дело» газетаси, шу докладни муҳокама қилиш давомида КПСС XXIV съезди партиянинг икки съезд ўртасидаги давр ичидаги фаолияти натижаларини чуқур таҳлил қилди. КПСС съезди, деб таъкидлайди газета, жаҳон майдонида шиддатли синфий кураш қизиб кетган ҳозирги босқичда коммунистик партияларнинг мафкуравий иши бениҳоя муҳим аҳамият касб этиши тўғрисидаги принципиал қоиданинг тўғрилигини яққол тасдиқлади. КПССнинг бу соҳадаги муваффақиятлари жуда каттадир.

✦ ПОЛЬША

Польшанинг ҳамма матбуот органлари ўртоқ Л. И. Брежневнинг якунловчи нутқини катта-катта сарлавҳалар остида босиб чиқармоқда ва съезд КПСС Марказий Комитетининг сиёсий йўли билан амалий фаолиятини бир овоздан маъқуллаганлигини таъкидлаб ёзмоқда. «Трибуна люду» газетаси КПСС Марказий Комитети ҳисобот докладининг муҳокамаси тугаганлиги — Совет Иттифоқи коммунистларининг юксак активлигидан далолат беради, деб уқтиради.

✦ АНГЛИЯ

Англиянинг таниқли олими ва жамоат арбоби, жаҳон илмий ходимлари федерациясининг президенти профессор Эрик Буроп ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди: «Совет Иттифоқи фан-техникага нақадар катта аҳамият бераётганлиги Л. И. Брежневнинг КПСС XXIV съездидаги докладида ўз ифодасини топди, бу эътибор жуда катта таассурот қолдиради». «Совет Иттифоқида фан ва техниканинг ҳар томонлама ривожланиб бораётганлиги совет халқининг моддий ва маданий эҳтиёжларини қондиришга қаратилганлигини зўр мамнуният билан таъкидлайман», деди у. Шу муносабат билан профессор Бурол «Ғарб мамлакатларида илм-фаннинг кўп соҳалари турғунлик ҳолатига тушиб қолганлигини, баъзан эса ҳатто инқирозга учраётганлигини» таъкидлаб ўтди. Бурол Л. И. Брежнев докладида бутун дунёда тинчликни ва хавфсизликни таъминлаш юзасидан баён этилган таклифларнинг муҳимлигини ҳам таъкидлади.

САВОДСИЗЛИК ТУГАТИЛМОҚДА

РАНГУН. (ТАСС). Бирмада саводсизликни тугатиш кампанияси бошланди. Мамлакатнинг қишлоқ жойларида бундай кампания 1964 йилдан бери ҳар йили ўтказилмоқда.

Бу йил марказий Бирманинг тўрт областида саводсизликни 100 процент тугатиш вазифаси қўйилди.

Бирма раҳбарлари аҳолининг маданий савиясини оширишни социал ва иқтисодий ислоҳотларни муваффақиятли амалга оширишнинг энг муҳим шартларидан бири деб ҳисоблаб, саводсизликни тугатишга катта аҳамият бермоқдалар.

АГРЕССОРЛАР ТИНИБ-ТИНЧИМАЁТИРЛАР

ПАРИЖ, (ТАСС). Франс Пресс агентлиги мухбири хабар беради: Жанубий Вьетнам қўғирчоқ режими қўшинларининг 300 кишидан иборат сараланган группаси бугун вертолётларда Лаос территориясида жанговар ҳаракатлар олиб бориш учун у ерга ташланди. Кейинги етти кун ичида сайгонлик урушқоқлар шу билан Лаосга иккинчи марта ана шундай тажовуз қилмоқдалар.

КОММУНИСТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ДЕҲҚОН ҚИЗИ

Вьетнам меҳнаткашлар партиясининг аъзоси Хоанг Тхи Ай партия ташкил этилган дастлабки кунданоқ Вьетнам хотин-қизлар Союзи раисининг ўринбосари этиб тайинланди, у бу йиллар ичида революциянинг қийин йўлларини босиб ўтди. Деҳқон қизи ёшлигиданоқ эзувчиларга қарши курашди, мана энди чорак асрга яқин вақтини халққа бағишлаб келмоқда.

— Революцион фаолиятимни 1922 йилдан бошлаганман, — дейди Ай. У вақтда Вьетнамда Коммунистик партия йўқ эди. Биз, ёшлар марксистик таълимотлар ҳақида ҳеч нарса билмасдик. Синфий курашларда қатнашган кекса ўртоқларимиз марксизм-ленинизм ғояларини бизларга гапириб беришарди. Тез орада менинг ўзим ҳам кишиларга ҳақиқатни элтувчи бўлиб қолдим. Яширин тўгаракларда пропагандистлар Улуғ Октябрнинг ғалабаси, Совет Россиясида янги ҳаёт қурилишлари ҳақида гапириб беришарди. Совет кишиларининг намунаси бизларни курашга руҳлантирарди. Бир кунги йиғилишимизда ташкилотимизнинг секретари бизларга революция доҳийси Ленин ҳақида гапириб берди. Мен бутун жаҳондаги халқларнинг кураши ва озодлигининг символи бўлган кишининг номини ўшанда биринчи марта эшитган эдим. У кейинроқ чет элда босилган бир китобдаги Лениннинг расмини бизларга кўрсатди.

Мамлакатда 20-йилларнинг охирларида революцион кўтарилишлар авж олиб кетди. Бу ҳаракат Ай туғилган Куангчи вилоятини ҳам қуршаб олди. Деҳқонлар намойишларга чиқишди. Улар солиқларнинг камайтирилишини, меҳнат мажбуриятининг бекор қилинишини талаб қилдилар. Халқнинг чиқишлари мустамлакачилар томонидан бўғиб ташланди, революция ташкилоти барбод этилди, марксистик тўгаракларнинг кўпгина аъзолари қамоққа олинди. 1929 йили полиция айғоқчилари Хоанг Тхи Айни ҳам қўлга туширишди.

— Турмадан чиққанимдан сўнг, — дея ҳикоясини давом эттирди Ай, — Туэн шаҳридаги чой фабрикасида пропагандистлик қилишни менга топширишди. Бу корхона ўша пайтдаги йирик корхоналардан ҳисобланарди. Мен вокзал яқинидаги ташландиқ бир кулбага жойлашиб олдим. Биз туни билан яширин равишда варақалар нашр этиб, уни эрталаб ишчиларга тарқатардик. Бу ерда маҳфий равишда адабиётларни сақлардик ва йиғилишлар ўтказардик.

Тез орада Хоанг Тхи Ай ташкилотнинг қарорига биноан Винь шаҳрининг саноатлашган районига ўтди. Бу ерда 1930 йилнинг 3 февралида Ҳинди-Хитой Коммунистик партияси эълон қилинган куни унга аъзо бўлиб кирди. Подпольеда юрган қиз ҳаётини хавф-хатарда қолдириб бўлса-да, партиянинг масъулиятли топшириқларини бажарди, Шимолий ва Марказий Вьетнамни боғловчи алоқачи бўлиб ишлади.

1930 йилги қудратли Биринчи май намойишидан кейин мамлакатда кураш янада кескин тус олди, сентябрь ойида коммунистлар раҳбарлигида Нгеан ва Хатинь вилоятларида Вьетнамда биринчи бўлиб халқ Советлари тузилди. Мустамлака ҳокимияти бу сафар ҳам омманинг чиқишини бостиришга муваффақ бўлди. Ватанпарварлардан ўн минг киши турмага ташланди, 1931 йили Хоанг Тхи Ай яна турмага тушиб қолди. Жаллодлар уни қарийб уч ойча қаттиқ қийнашди, темирдан тўқилган қамчи билан бошларига савалашди, қуёшнинг жазирама иссиғида ушлаб туришди ва бошини чумоли инига тиқишди. Лекин мард коммунист қиз ўзининг ўртоқларини сотмади. Тўрт йиллик турма азоби унинг руҳини бука олмади.

1935 йили у жонажон қишлоғига қайтиб келиб, революцион фаолиятини бошлаб юборди. Партия уни Туйанда чиқадиган яширин газета редакциясига ишга жўнатди. Бироқ полициячилар тез орада унинг изига тушиб қўлга олишди ва у учинчи марта панжара ортига тушиб қолди.

Совет Иттифоқининг иккинчи жаҳон урушидаги ғалабаси, 1945 йилдаги катта воқеалар Вьетнамда Август революциясининг ғалабаси учун катта йўл очиб берди. Хоанг Тхи Ай яна озодликка чиқади. У партиядош дўстлари билан Куангчи вилоятида қўзғолонга тайёргарлик кўришга раҳбарлик қилади. 2 сентябрда Жануби-Шарқий Осиёдаги биринчи ишчи ва деҳқон давлати Вьетнам Демократик Республикаси ташкил этилди. Деҳқон қизининг йигирма йилдан ортиқ вақт мобайнида олиб борган кураши зое кетмади. Бу аёл демократлашган Вьетнам тупроғида янги ҳаёт қурилишида актив иштирок этаётир.

Ҳозир Хоанг Тхи Ай 71 ёшда. Пенсияга чиққан. Яқинда унинг «Бутун қалбим, бутун вужудим партия билан» номли китоби босмадан чиқди. Бу унинг кучли ирода эгаси ва ишга тўла ишонч билан қаровчи, қалбининг ёшлиги ва бутун умрини нима учун сарфлаганлигини исботловчи ёрқин далилдир.

А. ВОЛОДИН,
АПН махсус мухбири.
Ханой.

Ирландия республикасининг меҳнаткашлари иш ҳақининг оширилиши ва меҳнат шароитининг яхшиланиши учун курашни давом эттирмоқдалар. Суратда: Дублиндаги «Бриттен» фирмаси заводларининг иш ташлаган автомобилсозлари намойишда. Ю. Устименко фотоси, (ТАСС).

ҲАР ТЎҒРИДА

ВЕЛОСИПЕДЧИ РЕКОРДИ

Сенегал пойтахти Дакарда велосипедда дам олмай юриш бўйича жаҳон «рекорди» ўрнатилди. Рекордчи Муҳаммад Навоб маҳаллий стадионда 100 соат давомида тўхтовсиз велосипед ҳайдади. У овқатланган, ювинган ва соқолини олган пайтида ҳам велосипед устидан тушмай унинг педалини айлантираверди. Ниҳоят велосипеддан ерга тушди-ю, уйқуга кетди. Аммо шу билан ўзини ҳаммага танитишга муваффақ бўлди.

ДАВР РУҲИДА

Японияда миллионлаб кишиларни таажжубга солган воқеа содир бўлди. Императорнинг қизи, малика Суга ўзи ишлаб пул топишга қарор қилди. У Токиодаги энг йирик универмаглардан бирига сотувчи бўлиб ишга кирди.

ЖАННАТ ДАРАХТИ

Ироқликларнинг фикрича жаннат Дажла ва Фрот дарёлари қўшилган жойда экан. Жаннат боғи ҳам худди шу ерга жойлашган бўлиб, айтишларига қараганда, қачонлардир худо ундан Одам Ато билан Момо Ҳавони ҳайдаб юборган эмиш. Ҳозир ана шу жойда шохдор, тиканли набук дарахти ўсади. Жаннат дарахти деб аталган бу дарахт ҳар йили икки марта катталиги олчадай келадиган тилла ранг мева билан қопланади.

ЁРУҒ ҚЎЗИҚОРИНЛАР

Ҳинд океанидаги оролларда яшовчи қўзиқорин ишқибозларининг роса омади келди. Улар энди қўзиқорин териш учун кечаси ҳам чиқишлари мумкин. Гап шундаки, ана шу оролларнинг айримларида порлаб турувчи ёруғ қўзиқоринлар ўсаркан.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

12.55 — МОСКВА. 13.00 — КПСС XXIV съездида. 13.30 — Болалар учун кўрсатув. 14.00 — **Саҳро қуёши** (бадиий фильм). 15.25 — Янгиликлар. 18.25 — Мультфильмлар. 18.45 — В. Норейко куйлайди. 19.25 — **Мен яшайдиган уй** (бадиий фильм). 21.00 — КПСС XXIV съезди кундалиги. 21.15 — Я. СМЕЛЬЯКОВ шеърлари. 22.00 — Концерт. 23.15 — КПСС XXIV съездида. 23.45 — Концертнинг давоми 01.00 — **Футбол: «ДИНАМО»** (Тбилиси) — «ТОРПЕДО» (Москва).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.55 — ТОШКЕНТ. 19.00 — **Футбол: «ПАХТАКОР» — «ДИНАМО»** (Москва). **Ўзбек тилида:** 20.45 — АХБОРОТ. 21.00 — «Пропагандист» 21.30 — Концерт. 22.20 — Наманган саноат корхоналарида. 22.40 — **Ёнаётган арава йўли** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — ФРУНЗЕ. 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.55 — Врач маслаҳати. 21.05 — Музикали композиция. 21.50 — Ҳужжатли фильм.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/IV да **Машаққатли йўл**, 10/IV да **Мирзо Улуғбек**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 8/IV да **Кумуш тўй**, 9/IV да **Бахт тўйи**, 10/IV да **Хотинимнинг эри**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«Цовкра» Доғистон дорбозлари** ва **айиқлар аттракциони** иштирокидаги **ҚИРҒИЗИСТОН ЦИРК АРТИСТЛАРИНИНГ ХАЙРЛАШУВ ГАСТРОЛЛАРИ.**

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА — **Москва Давлат муз устида балет ансамблининг гастроллари. «МУЗ ВА ФАНТАЗИЯ»** (кеч соат 7 яримда бошланади).

КИНО

Қалбим соҳиби — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК», «ЧАЙКА», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Сеҳрланган чакмон — «МОСКВА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», (жуфт соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Атаманнинг тугатилиши (2 серия) — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11.30, кундуз 2, 4.30, кеч 7 ва 9.15 минутда).

Бўлинган тўй — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Яшасин севги! (2 серия) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

8 АПРЕЛЬ

кеч соат 7 да СССР биринчилиги учун олий лига «А» классининг «ДИНАМО» (Москва) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) **командалари ўртасида**

ФУТБОЛ

Билетлар сотилмоқда.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги
ТОШКЕНТ ПОЛИТЕХНИКА ИНСТИТУТИ
1971 йил учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кундузги ўқишга: материаллар қаршилиги ва қурилиш механикаси, юқори молекулярли бирлашмалар химияси, фойдали қазилма жойларини қидириш ва излашнинг геофизик методлари, фойдали қазилма жойларини қидириш техникаси, машиналарнинг ейилиши ва ишқаланиш, машинасозлик технологияси, қуюв ишлаб чиқариш машиналари ва ускуналари, қишлоқ хўжалик машиналари, тармоқлар бўйича ишлаб чиқариш процессларини автоматлаштириш, электр ўлчов асбоблари, автоматика ва телемеханика қурилмалари ва асбоблари, тармоқлар бўйича автоматик бошқариш ва регулировка қилиш, электр станциялари, саноат теплоэнергетикаси, теплотехниканинг назарий асослари, нефть, газ ва газоконденсатли жойларнинг эксплуатацияси ва қайта ишлаш, фойдали қазилмаларни бойитиш, силикатлар технологияси, озиқ-овқат маҳсулотларини консервалаш технологияси, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизациялаш, автомобиль транспорти, илмий атеизм;

кундузги ва сиртқи ўқишга: математик анализ, эҳтимоллик назарияси ва математик статистика, атом ядроси ва фазо нурлари физикаси, фойдали қазилма кон жойларини қидириш ва геология, машинашунослик ва машина деталлари, металл қирқувчи станоклар, қирқиб ишлаш назарияси, автомобиллар ва тракторлар, учувчи аппаратлар ишлаб чиқариш технологияси, электр машиналари, контроль-ўлчов техникаси, техник кибернетика, электр тармоқлари ва системалари, илмий тадқиқотларда ва халқ хўжалигида электроникани татбиқ қилиш, кўмир, рудали ва рудасиз конлар эксплуатацияси ва уларни очиқ ишлаш, металлшунослик ва металларга термик ишлов бериш, ноорганик моддалар технологияси, пластик массаларни ишлаш ва технология, химиявий технология аппаратлари ва процесслар, алкоголсиз ичимликлар ва ачитқи маҳсулотлари технологияси, қурилиш конструкциялари, асос, пойдевор ва ер ости иншоотлари, қурилиш материаллари, деталлар ва буюмлар, сиёсий иқтисод, иқтисод, тармоқлар бўйича халқ хўжалигини планлаштириш ва ташкил қилиш, архитектура;

сиртқи ўқишга: металлогения, нефть ва газ конларини қидириш ва геология, совутиш машиналари, кондициолаш ва чуқур совутиш аппаратлари ва машиналари, электротехниканинг назарий асослари, рангли, асл ва ноёб металлар металлургияси, ёғлар ва эфир мойлари технологияси, гидротехника қурилишлари ва қурилмалари, қурилиш ишлаб чиқариш механизацияси ва технология, илмий коммунизм назарияси.

Аспирантурага кириш ҳақидаги ректор номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар: кадрларни ҳисобга олиш бўйича шахсий варақа, 2 дона 4х6 сантиметр ҳажмдаги фотосурат, автобиография, сўнгги иш жойидан характеристика, диплом ва зачёт китобчаси (диплом иловаси) нусхалари, аспирантурада ўқиши мумкинлиги кўрсатилган соғлиғи тўғрисидаги справка, меҳнат китобчасидан кўчирма, иш жойидан справка, эълон қилинган илмий ишлари, тажриба-конструкторлик ишлари ва ихтиролари тўғрисидаги маълумотлар ва улар ҳақида билдирилган фикрларни, эълон қилинган ишларга эга бўлмаганлар илмий докладларини (танлаган мутахассисликлари бўйича темага реферат) **қўшиб топширадилар.**

АСПИРАНТУРАГА КИРУВЧИЛАР: **танлаган мутахассислиги бўйича ва КПСС тарихи, чет тили** (инглиз, немис, француз)**дан олий ўқув юртлари программаси ҳажмида имтиҳон топширадилар.**

Аризалар йил давомида қабул қилинади.

Справкалар учун: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 13-уй, 45-хона (телефон 44-65-21)га учрашилсин.

ИҒВОГАРЛИК МАНЕВРЛАРИ

Шу кунларда Филиппиннинг шимолий қирғоқларида СЕАТО блокининг иғвогарлик манфаатларини кўзловчи маневрлари ўтказилмоқда. Маневрларда АҚШ, Англия, Австралия, Янги Зеландия ва Филиппиннинг кемалари, самолётлари ва ҳарбий қўшинлари иштирок этмоқда. Ҳар қачон бўлганидек, бу гал ҳам халқаро ҳаётни кескинлаштираётган ушбу машқлар «четдан бўлаётган хавф» баҳонаси билан ўтказилмоқда. Сўзсиз, Жануби-Шарқий Осиёга ҳеч ким хавф солаётгани ва таҳдид қилаётгани йўқ. «Четки хавф»ни баҳона қилиш эски империалистик қўшиқдир. Жануби-Шарқий Осиёга хавф солаётган ва унинг хавфсизлигини таҳдид остида қолдираётганлар эса ҳақиқатда АҚШ ва унинг СЕАТО ҳарбий блокидаги иттифоқчиларидир.

Маълумки, АҚШ империализми ҳомийлигида тузилган ҳарбий блоклар доимо халқаро ҳаётни кескинлаштириб, ҳаракат қилмоқдалар. Худди ана шу мақсадда СЕАТОнинг «кучини намойиш қилаётган» иғвогарлик машқлари ўтказилмоқда. Вашингтоннинг кўрсатмаси билан СЕАТО мамлакатларининг ҳарбий бюджетлари йилма-йил ошириб борилмоқда, блокка аъзо бўлган давлатларда АҚШнинг янги-янги ҳарбий-ҳаво ва ҳарбий-денгиз базалари вужудга келтирилмоқда. Бу, сўзсиз, Жануби-Шарқий Осиёда СЕАТО блоки ва унинг ҳомийси бўлган АҚШ империализмига бўлган нафрат ва норозиликни кучайтирмоқда.

Империализмнинг, биринчи галда Америка империализмининг манфаатларига хизмат қилаётган СЕАТО блоки реакцион мақсадларни кўзлаб тузилган эди. Ҳозирда ҳам СЕАТО АҚШ томонидан тинчлик ва халқаро хавфсизликка қарши фойдаланиб келмоқда. 1970 йилнинг июль ойида СЕАТОнинг Манилада ўтказилган XV сессияси буни яққол кўрсатиб берди. Жумладан, сессия АҚШнинг Камбоджага қарши тинчликни мустаҳкамлаш ишига путур етказиб келмоқдалар. 1954 йилнинг сентябрь ойида Манилада тузилган СЕАТО блоки ҳам империализмнинг қуроли сифатида худди ана шу мудҳиш ролни бажариб келмоқда. Блокка аъзо қилиб олинган мамлакатлар Вашингтон томонидан Жануби-Шарқий Осиё халқларига қарши қилинаётган жиноий ишларга тортилмоқда.

Масалан, СЕАТО блокининг Таиланд, Янги Зеландия, Австралия, Филиппин сингари аъзолари Сайгон ва Сеулдаги реакцион-сотқин тузумлар билан биргаликда Қўшма Штатларнинг Ҳинди-Хитой халқларига қарши қилган агрессиясининг иштирокчилари бўлдилар.

Вашингтон ўзининг СЕАТОдаги ҳамтовоқларига таяниб, Ҳинди-Хитойдаги уруш оловини янада кучайтиришга интилмоқда. Шу муносабат билан АҚШ президенти Р. Никсоннинг «Гуам доктринаси»ни амалга ошираётган Вашингтон дипломатлари ва генераллари ҳузурида СЕАТО блокини ҳам жонлантиришга қилган агрессиясини оқлашга ҳаракат қилди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев КПССнинг XXIV съездида қилган ҳисобот докладида урушдан кейинги йилларда капиталистик дунёда милитаризмнинг мисли кўрилмаган миқёсда ўсиб бораётганлигини ва империалистларнинг собиқ мустамлакаларнинг ёки капиталистик эксплуатация исканжасидан қутулиб олаётган бошқа мамлакатларнинг халқлари ўртасида ўз ҳукмронликларини сақлаб қолишга ёки тиклаш йўлида ҳеч қандай жиноятдан қайтмаётганликларини кўрсатиб ўтди.

СЕАТО блокининг сўнгги ҳарбий маневрлари ва империалистик пойтахтлар томонидан реакцион блокларни жонлантиришга ҳаракат қилинаётганлиги юқоридаги фикрларни исботлаб турибди.

Талъат СОЛИЕВ,
«Совет Ўзбекистони»нинг халқаро шарҳловчиси.

Редактор **М. ҚОРИЕВ**

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545. Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455. Масъул секретарь ўринбосари — 337283. Партия турмуши — 334469, 337221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат капитал қурилиши ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 334526. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 331216. Фан ва мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338670, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистлар — 337873. Корректура — 334571, 337192. Коммутатор — 330480, 330489, 335256, 331235, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 4-18-85, Бухоро 3-31-42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 54—01, Урганч — 34—55, Фарғона — 4-29-44, Гулистон — 22-09.

№ А — 80. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Р. 01382.